

نمونه سوالات فقه استدلالی 3 سطح 2

قسمت حج

نام و نام خانوادگی	شماره دانشجو	تاریخ
نام و نام خانوادگی	شماره دانشجو	تاریخ

نام و نام خانوادگی: ..... شماره دانشجو: ..... تاریخ: .....

۱- میقات حج «تمتع» کجاست؟ س ۲۵۰ و ۲۵۱

- الف. مکه ☒
 ب. جحفه ☐
 ج. جرانه ☐
 د. مسجد شجره ☐

۲- گزینه صحیح در مورد «سعی» را معین کنید. س ۲۶۴ و ۲۶۵

- الف. ان مجموع الذهاب و الاياب شرطه وابد ☐
 ب. تعتبر فيه التبة و الطهارة من الحدث ☐
 ج. يجب السعي في العمرة دون الحج ☐
 د. هو سبعة اشواط يتنه بالصفا ☒

۳- کدام یک از اعمال «حج» بعد از «حلق» صورت می گیرد؟ س ۲۸۰

- الف. الذبح ☐
 ب. المبيت معنی ☒
 ج. الوقوف بعرفات ☐
 د. الوقوف بالمزدلفه ☐

۴- کدام مورد مصداق «فسوق» نیست؟ س ۲۹۲

- الف. المخاسمه ☒
 ب. المفارقة ☐
 ج. الكذب ☐
 د. السب ☐

۵- گزینه نادرست در مورد «عوضین» را معین کنید. س ۲۷۵ تا ۲۷۷

- الف. يعتبر ان تكون ملكية عوضين بنحو مطلق ☐
 ب. يلزم ان يكون تسليم المبيع مقدوراً للبائع ☐
 ج. يشترط ان يكون كل من عوضين مالاً ☐
 د. يجوز ان يكون المبيع عيناً أو منفعة ☒

۶- گزینه صحیح در مورد «خيار الرؤية» را معین کنید. س ۳۸ و ۳۹

- الف. لو ابدل الباع المين بالآخرى يسقط خيار المشتري ☐
 ب. يجوز للمشتري المطالبة بالارش عند تخلف الرؤية ☐
 ج. يثبت الخيار للبائع اذا اوضح الخلاف في الثمن ☒
 د. يسقط خيار المشتري بطل البائع الارش ☐

۷- با توجه به عبارت «اما الوقت الذي يلزم تحقق الاستطاعة فيه بحيث لا يجوز تفويتها بعد ذلك ففیه خلاف» به موارد زیر پاسخ دهید

س ۲۴۶ - ۲۴۷

الف) اقوال در مسئله را بیان کنید، جواب: ۱. تنها در صورتی که استطاعت در ماههای حج حاصل شود، حج واجب می گردد. ۲. هر زمانی استطاعت حاصل شد حج واجب می گردد. (۱ نمره)

ب) ثمره فرع فوق را بنویسید: جواب: بنابر قول دوم اگر استطاعت در غیر ماههای حج (مانند محرم) حاصل شود بر شخص لازم است این استطاعت را ماههای حج حفظ نموده و مقدمات حج را فراهم کند بخلاف قول اول. (۱ نمره)

شماره برگه: ۱۳۹۵/۰۶/۰۶	تاریخ: ۱۳۹۵/۰۶/۰۶	نام و نام خانوادگی: ...	شماره پرسنلی: ۱۳۹۵/۰۶/۰۶	نام و نام خانوادگی: ...
شماره برگه: ۱۳۹۵/۰۶/۰۶	تاریخ: ۱۳۹۵/۰۶/۰۶	نام و نام خانوادگی: ...	شماره پرسنلی: ۱۳۹۵/۰۶/۰۶	نام و نام خانوادگی: ...
شماره برگه: ۱۳۹۵/۰۶/۰۶	تاریخ: ۱۳۹۵/۰۶/۰۶	نام و نام خانوادگی: ...	شماره پرسنلی: ۱۳۹۵/۰۶/۰۶	نام و نام خانوادگی: ...

شماره برگه: ۱۳۹۵/۰۶/۰۶

تاریخ: ۱۳۹۵/۰۶/۰۶

نام و نام خانوادگی: ...

شماره پرسنلی: ۱۳۹۵/۰۶/۰۶

نام و نام خانوادگی: ...

۱- با توجه به عبارت «وجوب الحج فوری مرة واحدة مع اجتماع الشرائط و هی البلوغ و العقل و ... و عدم المواجهة بواجب اہم» در صورت ختلال شرط اخیر حکم «وضعی» و «تکلیفی» مترتب بر حج به ترتیب چیست؟

الف. صحت - حرمت ☐

ب. صحت - کراهت ☐

ج. بطلان - حرمت ☐

د. بطلان - کراهت ☐

۲- با توجه به روایت شریف «من اقام بالمدينة شهراً و هو يريد الحج ثم بدا له ان يخرج من غير طريق اهل المدينة ... فيكون حذاء الشجرة من البداء» چگونه مشهور «کفایت محاذات با هرمیقاتی» را استفاده نموده‌اند؟

الف. استفاده من قیاس مخصوص العلة ☐

ب. حمل محاذاة الشجرة على المثالية ☒

ج. الاستفادة من الاطلاق في الحذاء ☐

د. اخذ الفحوى لاقضلية الشجرة ☐

۳- از نظر مصنف و بر اساس صحیحیه «لا تبث لیاالی التشریق الا بمضى فان بت فی غیرها فعلیک دم فان خرجت اول اللیل فلا یتنصف اللیل الا و انت فی منی و ان خرجت بعد نصف اللیل فلا یضرك ان تصبح فی غیرها» میت واجب حاجی در منا چه مقدار است؟

الف. نصف اول شب فقط ☐

ب. نصف دوم شب فقط ☐

ج. تخیر بین دو نصف ☒

د. تمام شب ☐

۴- کدام گزینه برای اثبات اصالت لزوم ملکیت در معاظاة قابل استدلال نیست؟

الف. روایت «لا یحل مال امری» مسلم الا بطیبة نفسه» ☐

ب. آیه شریفه «وفوا بالعقود» ☐

ج. اصل استحباب ☐

د. اجماع ☒

۵- در صورت استقرار تعارض بین دو روایت «البیعان بالخیار حتی یفتقرا» و «اذا صفق الرجل علی البیع فقد وجب و ان لم یفتقرا» راه حل چیست؟

الف. تساقط دو روایت و رجوع به اصل عملی ☐

ب. تساقط دو روایت و رجوع به عرف ☐

ج. طرح روایت اول ☐

د. طرح روایت دوم ☒

۶- روایت «لا بأس بالسلم فی الحيوان و المتاع اذا وصفت الطول و العرض و فی الحيوان اذا وصفت اسنانها» بیانگر کدام مسأله در بیع سلف است؟

الف. اعتبار اوصاف رافع جهالت ☒

ب. اعتبار قبض ثمن قبل از تفرق ☐

ج. اعتبار ضبط مبیع به کیل یا وزن ☐

د. عدم صحت بیع سلف در صورت اتحاد دو جنس ☐

۷- حکم فرع مذکور در عبارت «المرأة التي يمكنها الحج بیع حلیها یلزمها الحج الا مع لزوم الحرج» را همراه با استثنای آن، به صورت مستدل بیان کنید.

الف. اعتبار اوصاف رافع جهالت ☒

ب. اعتبار قبض ثمن قبل از تفرق ☐

ج. اعتبار ضبط مبیع به کیل یا وزن ☐

د. عدم صحت بیع سلف در صورت اتحاد دو جنس ☐

۸- کیفیت استدلال به صحیحہ «من این یجرد الصبیان؟ فقال: کان ابی یجودهم من فیخ» برای وجوب پوشیدن لباس احرام را نوشته و اشکال این استدلال را بیان کنید.

۲

۹- چگونه صحیحہ «تمتع حلق رأسه بمكة» قال: - ان تعمد ذلك في اول شهر الحج ثلاثين يوماً فليس عليه شيء - و ان تعمد بعد الثلاثين يوماً التي يوفّر فيها الشعر للحج فان عليه دماً يهرقه» بر حرمت حلق بعد از سعی در عمره تمتع دلالت می‌کند؟ توضیح دهید.

۲

۱۰- چگونه صحیحہ «رخص رسول الله صلى الله عليه و الله للنساء و السفهاء ان يفيضوا عن جمع بلب و ان يرموا الجمرة بلب» - بر وجوب رمی جمرة عقبه در روز دهم دلالت می‌کند؟

۲

۱۱- مراد از «اتقى» در آیه شریفه «و اذكروا الله في أيام معدودات فمن تعجل في يومين فلا إثم عليه و من تأخر فلا إثم عليه لمن اتقى» (نفره ۳۰۳) چیست؟

۱

۱۲- کیفیت استدلال به آیه شریفه «أحل الله البيع» را برای اثبات ملکیت در معاواة تبیین نمایند.

۲

۱۳- روایت «قدم جلب فأعطاني النبي صلى الله عليه و الله ديناراً فقال: اشتريها شاة فاشتريت ساتين بدینار فلحقني رجل فبعث إحداهما منه بدینار ثم أتيت النبي بشاة و دينار فردّه علي و قال: بارک الله لك ...» چگونه بر صحت «بيع فضولي» دلالت می‌کند؟ اشکال شیخ انصاری (ره) بر دلالت آن را بنویسید.

۲

۱۴- آیا آیه شریفه «يا أيها الذين آمنوا أوفوا بالعقود» (مائده ۱) بر «وجوب تکلیفی» وفاء به شرط دلالت دارد؟ چرا؟

۳

۱۵- حکم فرع «بيع الاوراق النقديّة بعضها بالآخر مع اتحاد العملة و مع فرض التفاصل في المالیه» در صور زیر چیست؟ چرا؟
الف) اذا افترض كون العوضين شخصين:

۲

ب) اذا افترض كون العوض نسيتة في الذمه:

نام و نام خانوادگی: _____ کلاس: _____ شماره: _____	آزمون عمومی فقه استدلالی ۳
--	----------------------------

۱-	میقات حج «تمتع» کجاست؟ ص ۲۵۰ و ۲۵۱ الف. مکه ☒ ب. جحفه ☐ ج. جرانه ☐ د. مسجد شجره ☐
۲-	گزینه صحیح در مورد «سعی» را معین کنید. ص ۲۶۴ و ۲۶۵ الف. ان مجموع الذهاب و الاياب شرط وابد ☐ ب. تعتبر فيه النية و الطهارة من الحدث ☐ ج. يجب السعي في العمرة دون الحج ☐ د. هو سبعة اشواط يتنهد بالصفا ☒
۳-	کدام یک از اعمال «حج» بعد از «حلق» صورت می گیرد؟ ص ۲۸۰ الف. الذبح ☐ ب. العمیت یعنی ☒ ج. الوقوف بعرفات ☐ د. الوقوف بالمزدلفه ☐
۴-	کدام مورد مصداق «فسوق» نیست؟ ص ۲۹۲ الف. المخاصمه ☒ ب. المفاخره ☐ ج. الکذب ☐ د. السب ☐
۵-	گزینه نادرست در مورد «عوضین» را معین کنید. ص ۲۷ و ۲۸ الف. يعتبر ان تكون ملكية الموضين بنحو مطلق ☐ ب. يلزم ان يكون تسليم المبيع مقدوراً للبائع ☐ ج. يشترط ان يكون كل من الموضين مالاً ☐ د. يجوز ان يكون المبيع عيناً أو منفعة ☒
۶-	گزینه صحیح در مورد «خيار الرؤية» را معین کنید. ص ۳۸ و ۳۹ الف. لو ابدل البائع العين بالآخرى يسقط خيار المشتري ☐ ب. يجوز للمشتري المطالبة بالارش عند تخلف الرؤية ☐ ج. يثبت الخيار للبائع اذا اوضح الخلاف في الثمن ☒ د. يسقط خيار المشتري بطل البائع الارش ☐
۷-	با توجه به عبارت «اما الوقت الذي يلزم تحقق الاستطاعة فيه بحيث لا يجوز تفويتها بعد ذلك ففيه خلاف» به موارد زیر پاسخ دهید ص ۲۴۶-۲۴۷ نمره ۲

الف) اقوال در مسئله را بیان کنید: جواب: ۱. تنها در صورتی که استطاعت در ماههای حج حاصل شود، حج واجب می گردد. ۲. هر زمانی استطاعت حاصل شد حج واجب می گردد. (۱ نمره)

ب) نمره فرع فوق را بنویسید: جواب: بنابر قول دوم اگر استطاعت در غیر ماههای حج (مانند محرم) حاصل شود بر شخص لازم است این استطاعت را ماههای حج حفظ نموده و مقدمات حج را فراهم کند بخلاف قول اول. (۱ نمره)

استناعات مشترک عمومی فقه استدلالی ۳

نمره ۱۸

۸- فرع «يعتبر الاختيار في الخطوات لقوله تعالى «والمطوفوا بالبيت العتيق» را توضیح داده و چگونگی استدلال به آیه شریفه را بیان کنید.

ص ۳۶۱ - ۳ نمره

جواب: الف. در طواف لازم است که شخص با اختیار خود قدم بردارد نه اینکه شلوغی جمعیت او را به جلو براند به گونه‌ای که راه رفتن او صادق نباشد. (۱ نمره) به آیه شریفه بر این مطلب دلالت دارد که شخص مکلف باید طواف را انجام دهد در حالی که اگر بی اختیار راه رود نمی‌توان طواف را به مکلف نسبت داد (۱ نمره)

۹- با توجه به عبارت «يجب الوقوف في المزدلفة والمشهور في البداية طلوع الفجر يوم العاشر ويستدل به بالروايات المجوزة للنساء والصبيان بالافاضة ليلا» کیفیت استدلال و اشکال مصنف بر آن را بنویسید. ص ۲۷۰ - ۲ نمره

جواب: استدلال: روایات مجوزة دلالت دارند که زنان می‌توانند در شب قبل از اینکه وقت واجب فرا برسد کوچ کنند. بنا براین روایات دلالت می‌کند بر اینکه پس از شب تا زمان روز و از قبل از طلوع فجر می‌توان در مزدلفه ایستاد.

اشکال مصنف: روایات یاد شده تنها بر جواز کوچ زنان و کودکان در شب دلالت می‌کنند و این جواز اختصاصی به مدعای فوق ندارد بلکه با این احتمال که زمان شروع واجب، ساعتی بعد از طلوع فجر یا ساعتی قبل از آن باشد نیز سازگاری دارد.

۱۰- آیا حدیث شریف «لا تنظر في المرأة وانت محرم فانه من الزينة» بر حرمت نگاه کردن به آینه به صورت مطلق دلالت می‌کند؟ چرا؟

(نظر مصنف) ص ۲۹۰ - ۲ نمره

جواب: خیر، زیرا روایت، نگاه کردن غالی افراد به آینه را به منزله زینت قرار داده (چون غالباً افراد برای زینت به آینه نگاه می‌کنند) اما اگر مثلاً شخصی برای اینکه یقین کند مانی روی پوستش برای وضو وجود ندارد به آینه نگاه کند این نگاه به منزله زینت نبوده و حرام نمی‌باشد.

۱۱- عبارت «يجوز الحك عند عدم الجزم بسقوط شعر بسببه للاستصحاب الاستقبالي» را توضیح داده و مقصود از استصحاب استقبالی را بیان کنید. ص ۲۹۱ - ۲ نمره

جواب: شانه کردن مو در صورتی جایز است که انسان یقین نداشته باشد به واسطه شانه کردن، مو کنده شود و مراد از استصحاب استقبالی این است که انسان قبل از شانه زدن مو یقین دارد که مو کنده نشده است اما شک می‌کند که آیا بعداً به واسطه شانه نمودن، مو کنده می‌شود یا خیر؟ حالت سابقه که همان کنده نشدن مو می‌باشد را استصحاب می‌کند.

۱۲- چهار شرط از شرایط وجوب «نهی از منکر» را نام ببرید. ص ۳۱۵ - ۱ نمره

جواب: ۱. شناخت منکر ۲. احتمال تأثیر نهی ۳. اصرار شخص بر انجام فعل منکر ۴. تنجز منکر به گونه‌ای که شخص به خاطر اشتباه در موضوع یا حکم معذور نباشد. ۵. به واسطه نهی از منکر، ضرری متوجه ناهی یا شخص دیگر نشود.

۱۳- چگونه می‌توان لزوم ملکیت در «معاطاة» را به واسطه آیه شریفه «أوفوا بالعقود» اثبات نمود؟ توضیح دهید. ص ۱۷ - ۲ نمره

جواب: آیه شریفه مطلق بوده و شامل انواع عقود می‌شود و وفای به عقد نیز به معنای این است که عقد تمام بوده و نمی‌توان آن را نقض نمود. از طرفی معاطاة نیز نوعی عقد به شمار می‌رود (عقد قطعی) بنا براین وفای آن واجب بوده و نقض آن جایز نیست و این همان معنای لزوم عقد می‌باشد.

۱۴- اصطلاح «بيع الخيار» را تعریف نموده و یک دلیل بر صحت آن ذکر کنید. ص ۳۰ و ۳۱ - ۲ نمره

جواب: اینکه بایع هنگام معامله شرط کند اگر بتواند در زمان معینی خود ثمن (در صورت وجود) یا مثل ثمن (در صورت فقدان) را به مشتری بازگرداند حق داشته باشد مبیع را پس بگیرد.

دلیل صحت: اطلاق قاعده «المسلمون عند شروطهم» شامل این نوع از اشتراط نیز می‌شود.

۱۵- وظیفه کسی که وارث سالی شده که قسمتی از آن به واسطه «ربا» به دست آمده چیست؟ کاملاً توضیح دهید. ص ۴۳ و ۴۶ - ۳ نمره

جواب: چنین کسی اگر نتواند مال به دست آمده از ربا را تشخیص داده و جدا کند چیزی بر گردش نیست (۱ نمره) اما اگر امکان تمیز باشد اگر صاحب مال را می‌شناسد به او بازگرداند و الا حکم مال مجهول المالك را دارد. (۱ نمره)

امتحانات مرکز عمومی (سطح ۲)

پیشانی اول ۹۳-۹۴

پیشانی دوم ۹۳-۹۴

پیشانی سوم ۹۳-۹۴

ردیف	نام و نام خانوادگی	تاریخ	نمره
۱	محمدی	۱۳۹۳/۱۰/۱۶	۲۰
۲	محمدی	۱۳۹۳/۱۰/۱۶	۲۰
۳	محمدی	۱۳۹۳/۱۰/۱۶	۲۰
۴	محمدی	۱۳۹۳/۱۰/۱۶	۲۰
۵	محمدی	۱۳۹۳/۱۰/۱۶	۲۰

ردیف	نام و نام خانوادگی	تاریخ	نمره
۱	محمدی	۱۳۹۳/۱۰/۱۶	۲۰
۲	محمدی	۱۳۹۳/۱۰/۱۶	۲۰
۳	محمدی	۱۳۹۳/۱۰/۱۶	۲۰
۴	محمدی	۱۳۹۳/۱۰/۱۶	۲۰
۵	محمدی	۱۳۹۳/۱۰/۱۶	۲۰

ردیف	نام و نام خانوادگی	تاریخ	نمره
۱	محمدی	۱۳۹۳/۱۰/۱۶	۲۰
۲	محمدی	۱۳۹۳/۱۰/۱۶	۲۰
۳	محمدی	۱۳۹۳/۱۰/۱۶	۲۰
۴	محمدی	۱۳۹۳/۱۰/۱۶	۲۰
۵	محمدی	۱۳۹۳/۱۰/۱۶	۲۰

۱- میقات اهالی «عراق» و «یمن» به ترتیب کدام است؟

- الف. جحفه - قرن الهانزل
- ب. وادی العقیق - یلملم
- ج. قرن المنارل - یلملم
- د. وادی العقیق - جحفه

۲- گزینه نادرست را در مورد اعمال «منی» معین کنید.

- الف. يجب المبيت بمنى طيلة الليل تماماً فلا تكفى أقل منها
- ب. لا يجب المبيت بمنى لمن يكون النسك شتلاً له بمكة
- ج. من لم يتق الصيد وجب عليه المبيت ليلة الثالث عشر
- د. من أراد النفر الثاني يجوز أن يكون نفره قبل الزوال

۳- کدام مورد پر «محرم» جایز است؟

- الف. إزالة الشعر عن بدن المحرم بواسطة المحل
- ب. الحك مع الحزم يسقط بعض الشعر بسببه
- ج. إزالته الشعر عن بدن غيره ولو كان محلاً
- د. الحك مع الشك في سقوط الشعر بسببه

۴- وجوب «امر به معروف» از کدام نوع است؟ چرا؟

- الف. كفائي لا يمكن تأتى الغرض بفعل البعض فلا معنى للعينية
- ب. معيني لأن ظاهر الخطابات متوجهة إلى جميع المسلمين
- ج. كفائي لأن الأصل في الواجبات أن تكون كفائية
- د. عيني لأن الأصل في الواجبات أن تكون عينية

۵- گزینه نادرست در مورد روایت عروه «قدم جلب فأعطاني (س) ديناراً فقال اشتر بها شاة فاشترت ثمتين بدینار فلحقني رجل فبعت احدهما منه بدینار ثم اتيت النبي بشاة و دينار فرذه علي وقال: بارك الله لك في صفقة يمينك» را معین کنید.

- الف. إن النبي قد أمضى بيعه بـ «بارك الله»
- ب. إن بيعة احدي الثمتين بدینار فضولي جزماً
- ج. أعنت شهرته عند الغريفين عن النظر في سنده
- د. المشهور خروج معاملته عن الفضولية لملحه برضا النبي

۶- در چه صورتی بیع «اوراق نقدیه» در صورت تفاضل در مالیت حرام است؟

- الف. إذا بيع بعضها بالآخر نقداً مع اختلاف العملة.
- ب. إذا بيع بعضها بالآخر نسيئة مع اختلاف العملة.
- ج. إذا بيع بعضها بالآخر نسيئة مع اتحاد العملة.
- د. إذا بيع بعضها بالآخر نقداً مع اتحاد العملة.

۷- با توجه به عبارت «أما تقسيم الهدى ثلاثاً فقد يستدل له بقوله تعالى «فكلوا منها و أطعموا البائس الفقير» بعد ضمه إلى قوله تعالى «فكلوا منها و أطعموا القانع و المعتز» مراد از «ثلاثاً» را نوشته و کیفیت استدلال بر مدعی را بیان کنید.

۸- یک دلیل عقلی بر «فوریت» وجوب حج بیان کنید.

۱	۲
---	---

۹- با توجه به حدیث شریف «بنی الاسلام علی خمسة اشياء علی الصلاة و الزكاة و الحج و الصوم و الولاية» بر تعبدی بودن «طواف» استدلال کنید.

۱	۲
---	---

۱۰- با توجه به عبارت «يجب بعد الإحرام لحج التمتع الحضور في عرفات و اعتبار المشهور كونه من ظهر التاسع إلى الغروب و الركن من ذلك المسمى و قد يستدل له بصحیحة (رجل أفاض من عرفات قبل غروب الشمس قال: إن كان جاهلاً فلا تسمى عليه و إن كان متعمداً فعليه بدنه) لكن هذا لا يخلو من إشكال» به موارد زیر پاسخ دهید.
الف) کیفیت استدلال به روایت را بیان کنید.

۱	۲
---	---

ب) اشکال وارد بر استدلال به روایت را بنویسید:

۱۱- حکم دقیق هر یک از موارد زیر را در حالت «إحرام» بنویسید.
الف) التزین بالخاتم:

۱	۲
---	---

ب) الإمساك من الرائحة الكريهة:

ج) الإمساك من الرائحة الطيبة:

د) استعمال الطيب أكلاً و أطلاءاً:

۱۲- بنا بر نظر مؤلف در صورت تعارض میان ادله «وجوب نهی از منکر» با ادله «حرمت ایذاء مؤمن» کدام مورد مقدم می شود؟ چرا؟

۱/۵

۱۳- استدلال صاحب جواهر در عبارت «يعتبر في عقد البيع التنجيز لأن ظاهر دليل وجوب الوفاء بالعقد هو ترتب الوجوب من حين تحققه فإذا لم يشمل من حين تحققه لفرض التعليق فلا دليل على ترتب الاثر بعد ذلك» را توضیح دهید.

۱/۵

۱۴- با توجه به عبارت «تختلف الروايات في ثبوت خيار الحيوان بأنه خاص لمشتريه أو ثابت لبائعه أيضاً فقد دلت على الأول صحیحة (سألت عن رجل اشترى جارية لمن الخيار؟ للمشتري أو للبائع أو لهما كلاهما؟ فقال: الخيار لمن اشترى) و على الثاني صحیحة (المبتاعان بالخيار ثلاثة أيام في الحيوان) ولكن يمكن الجمع بينهما...» کیفیت جمع بین روایات را به همراه دلیل جمع بیان کنید.

۱	۲
---	---

من قولین روایات جمع کرد و روایت دوم را حمل کرد بر موردی که عوضش در حیوان باشد.

دلیل آن صحیحه این است که خیار حیوان را مخصوص مشتری دانند.

۱۵- با توجه به عبارت «كل من انتقل إليه بالبيع أو الشراء ما فيه عيب كان له رذة و تدلّ عليه فكرة الشرط الضمني» دلیل خیار عیب را شرح دهید.

۱	۲
---	---

تاریخ	۱۳۹۲/۰۳/۱۸
محل	فقه استدلالی ۳
کتاب	دروس تہجدیة فی الفقه الاستدلالی
جلد اول، حج و امر به معروف و نہی از سنکر و جلد دوم بیع	

امتحان دوم ۹۳-۹۲
۹۲ بهائیان و شیعیان

مهر مدرسه

نام و نام خانوادگی: ..... کلاس: ..... درس: ..... شماره: ..... امتحان: .....

۱- دلیل عدم وجوب حج برای کسی که احتیاج به خانه دارد، چیست؟

- الف. اجماع
ب. شهرت
ج. خبر واحد
د. قاعده نفی حرج ✓

۲- اگر حاجی، قبل از غروب روز نهم ذی الحجة عمداً از عرفات خارج شود حکمش چیست؟

- الف. اجزی عنه و لا یجب علیه شیء
ب. یجب علیه البدنہ ✓
ج. یجب علیه الغنم
د. بطل حجه

۳- به نظر مصنف، چه عملی در حال احرام جایز است؟

- الف. الحک مع الشک فی سقوط بعض الشعر بسببہ
ب. الرمس الکامل فی الماء
ج. تقليم بعض الأظفار
د. أصل الأذنان

۴- برخی از فقها بوسیله آیه «الذین ان مکناهم فی الأرض أقاموا الصلوة و أتوا الزکاة و امرؤا بالمعروف و نہوا عن المنکر» بر چه امری در بحث وجوب امر به معروف و نہی از منکر استدلال کرده اند؟

- الف. تنجز المعروف و المنکر
ب. اشتراط الوجوب بمعرفتها
ج. کون الوجوب بنحو الکفاية
د. اختصاص الأمر و النهی بصنف

۵- کدام مورد از مصداق زیاده‌ی حکمیه در بحث ربا (بیع متجانسین) خارج است؟

- الف. کون أحد المتجانسين نقداً
ب. اشتراط کتس المسجد
ج. جودة أحد الموضين ✓
د. اشتراط اداء الصلوة

۶- منظور از عبارت «یدأ ید» در روایت «لا یتباع رجل فضة بذهب الا یدأ ید و لا یتباع ذهباً بفضة الا یدأ ید» چیست؟

- الف. تعميم الذینار و الدرهم لغير المسکوک
ب. لزوم التفاضل فی مجلس المقد
ج. کون الموضين نقداً لا مؤکلاً ✓
د. تساوی الموضين فی الكم

۷- دو دلیل برای فوری بودن وجوب حج نوشته و توضیح دهید. ۱- مردد است فقه

۲- محل آیه را در کتب فقهیه ذکر کرده و در این مورد توضیح دهید. ۱- مردد است فقه

۲- در مورد احرام بر سر و صورت و لباس و غیره توضیح دهید. ۱- مردد است فقه

۳- در مورد احرام بر سر و صورت و لباس و غیره توضیح دهید. ۱- مردد است فقه

۴- در مورد احرام بر سر و صورت و لباس و غیره توضیح دهید. ۱- مردد است فقه

۵- در مورد احرام بر سر و صورت و لباس و غیره توضیح دهید. ۱- مردد است فقه

۶- در مورد احرام بر سر و صورت و لباس و غیره توضیح دهید. ۱- مردد است فقه

۷- در مورد احرام بر سر و صورت و لباس و غیره توضیح دهید. ۱- مردد است فقه

۸- در مورد احرام بر سر و صورت و لباس و غیره توضیح دهید. ۱- مردد است فقه

۹- در مورد احرام بر سر و صورت و لباس و غیره توضیح دهید. ۱- مردد است فقه

۱۰- در مورد احرام بر سر و صورت و لباس و غیره توضیح دهید. ۱- مردد است فقه

۸- هر کدام از میقات های ذیل برای اهل کدام منطقه هستند؟

الف) یلملم: حجاز

ب) قرن المنازل: طائف

ج) جحفه: سمرقند

د) ذو الحلیفه: صحیح بخاری

ه) عقیق: عراق

۹- دلیل جواز زیاده و عدم لزوم استدامة در عبارت «يلتزم لتحقيق الاحرام ان يلبس الرجال ثوبين و لا يلزم الاقتصار على الثوبين بل تجوز الزيادة كما لا تلزم استدامة لبسهما» را بیان کنید.

۱/۵

۱۰- به چه دلیلی در «سعی» رفت یک شوط و برگشت شوطی دیگر به حساب می آید و مجموع رفت و برگشت یک شوط به حساب نمی آید؟

۱/۵

۱۱- در عبارت «يلزم رمي الجمره عقبه بسبع حصيات مع احراز وصولها اليها بالرمي» دلیل اعتبار احراز اصابت (وصول) را تبیین کنید. (دو دلیل)

۲

۱۲- روایت «من تعجل في يومين فلا ينقر حتى تزول الشمس، فان ادركه المساء بات و لم ينقر» (در بحث بیتوته در اعمال نما) چگونه بر جواز نفر ثانی قبل از زوال دلالت می کند؟

۱

۱۳- به نظر مصنف چگونه باید بین روایت «المحرم يمسك على أنفه من الريح الطيبة...» و روایت «انما يحرم عليك من الطيب اربعة أشياء: المسك والعنبر والورس والزعفران...» جمع کرد؟

۲

۱۴- استدلال صاحب جواهر به دلیل وفاء به عقد بر اعتبار تنجیز و عدم صحت تعلیق در عقد را تبیین کنید.

۲

۱۵- دلیل کسانی که اجازه را در عقد فضولی ناقل می دانند، چیست؟ توضیح دهید.

۱

۱۶- دو وجه عبارت «و اما ثبوت الخيار عند تخلف الشرط، فقد قيل ثبوته وجهان» را بنویسید.

۲

شماره برگه	شماره برگه	شماره برگه
شماره برگه	شماره برگه	شماره برگه

شماره برگه

شماره برگه

شماره برگه

شماره برگه

شماره برگه

شماره برگه

شماره برگه

شماره برگه

شماره برگه

شماره برگه

شماره برگه

نام و نام خانوادگی: ...

۱- با توجه به عبارت «وجوب الحج فوری مرة واحدة مع اجتماع الشرائط و هي البلوغ و العقل و ... و عدم المزامحة بواجب اهم» در صورت اختلال شرط اخیر حکم «وضعی» و «تکلیفی» مترتب بر حج به ترتیب چیست؟

۱۵

- ☒ الف. صحت - حرمت
- ☐ ب. صحت - کراهت
- ☐ ج. بطلان - حرمت
- ☐ د. بطلان - کراهت

۲- با توجه به روایت شریف «من اقام بالمدينة شهراً و هو يريد الحج ثم بدا له ان يخرج من غير طريق اهل المدينة ... فيكون حذاء الشجرة من البیداء» چگونه مشهور «کفایت محاذات یا هرمیقانی» را استفاده نموده اند؟

۱۵

- ☐ الف. استفاده من قیاس منصوص الیه
- ☒ ب. حمل محاذاة الشجرة على المثالية
- ☐ ج. استفاده من الاطلاق في الحذاء
- ☐ د. اخذ الفحوى لافضلية الشجرة

۳- از نظر مصنف و بر اساس صحیح «لا تبت لیالی التشريق الا بمضى فان بت فی غیرها فلیک دم فان خرجت اول اللیل فلا ینتصف اللیل الا و انت فی منی و ان خرجت بعد نصف اللیل فلا یضرك ان تصبح فی غیرها» مبیّت واجب حاجی در مناه چه مقدار است؟

۱۵

- ☐ الف. نصف اول شب فقط
- ☐ ب. نصف دوم شب فقط
- ☒ ج. تخمین بین دو نصف
- ☐ د. تمام شب

۱۵

۴- کدام گزینه برای اثبات اصالت لزوم ملکیت در معاطاة قابل استدلال نیست؟

- ☐ الف. روایت «لا یحل مال امری» مسلم الا بطیبة نفسه»
- ☐ ب. آیه شریفه «أوفوا بالعقود»
- ☐ ج. اصل استحباب
- ☒ د. اجماع

۵- در صورت استقرار تعارض بین دو روایت «البیعان بالخیار حتی یفترقا» و «إذا صفق الرجل على البیع فقد وجب و ان لم یفترقا» راه حل چیست؟

۱۵

- ☐ الف. تساقط دو روایت و رجوع به اصل عملی
- ☐ ب. تساقط دو روایت و رجوع به عرف
- ☐ ج. طرح روایت اول
- ☒ د. طرح روایت دوم

۶- روایت «لا یأس بالسلم فی الحيوان و المتاع اذا وصفت الطول و العرض و فی الحيوان اذا وصفت اسنانها» بیانگر کدام مسأله در بیع سلف است؟

۱۵

- ☒ الف. اعتبار اوصاف رافع جهالت
- ☐ ب. اعتبار قبض ثمن قبل از تفرق
- ☐ ج. اعتبار ضبط مبیع به کیل یا وزن
- ☐ د. عدم صحت بیع سلف در صورت اتحاد دو جنس

۷- حکم فرع مذکور در عبارت «المرأة التي یمكنها الحج بیع حلیها یلزمها الحج الا مع لزوم الحرج» را همراه با استثنای آن، به صورت مستدل بیان کنید.

۲

مستدل بیان کنید. (در صورت لزوم، با استناد به روایات معتبره و تفاسیر معتبره، به تفصیل و با ذکر مستندات، پاسخ دهید.)

ق. ۱۰۰

	OT
--	----

ما باله عود

	7
--	---

2/2/5

١١١

--	--

ل یو اثبات نظر

	T
--	---

--	--

ج دھند:

• دلیل هر یک

—

100

۹- تعارض ظاهری بین دو روایت «قال الصادق علیه السلام: الفسوق والكذب والسباب» و «قال الكاظم علیه السلام: الفسوق والكذب والمفاخرة» را در باب (محرمات احرام) توضیح داده و پاسخ مصنف به آن را کاملاً تبیین نماید. ج ۱ ص ۲۹۳ و ۲۹۴

جواب: تعارض ظاهری: [در روایت اول فسوق به کذب و سباب تفسیر شده و در روایت دوم به کذب و مفاخرة. پس هر دو روایت کذب را جزو فسوق می‌دانند ولی] روایت اول که سباب را فسوق دانسته ظاهراً این است که مفاخرة حرام نیست و گرنه باید امام (علیه السلام) آن را ذکر می‌کرد (نمره ۲/۲۵) و روایت دوم نیز که مفاخرة را فسوق دانسته ظاهراً این است که سباب حرام نیست و گرنه باید امام (علیه السلام) آن را ذکر می‌کرد. (نمره ۲/۲۵)

پاسخ مصنف: روایت اول صریح در حرمت سباب و به خاطر اطلاق مفهومش ظاهر در عدم حرمت مفاخرة است. (نمره ۲/۵) همچنین روایت دوم صریح در حرمت مفاخرة و به خاطر اطلاق مفهومش ظاهر در عدم حرمت سباب است. (نمره ۲/۵) بنابراین مفهوم روایت اول با تصریح روایت دوم (نمره ۲/۵) و مفهوم روایت دوم با تصریح روایت اول مقید می‌شود (نمره ۲/۵) و در نتیجه سباب و مفاخرة هم مانند کذب حرام و مصداق فسوق می‌شوند.

۱۰- دلیل حکم مذکور در عبارت «لا يجوز للمحرم إزالة الشعر عن بدن غيره المحرم» لقول الصادق علیه السلام: لا يأخذ المحرم من شعر الحلال را تبیین نماید. ج ۱ ص ۲۹۸

جواب: گرچه در روایت مذکور فقط حرمت ازاله مو از بدن دیگری که محل (غیر محرم) است برای شخص محرم ذکر شده است (شعر حلال) ولی این حکم خصوصی ندارد و گرفتن مو از بدن دیگری اگرچه محرم باشد هم حرام است. زیرا آنچه در روایت بیان شده فردی است که احتمال حضور جوار نسبت به او داده می‌شود (گمان می‌شود چون او محرم نیست، محرم می‌تولد موهایی او را ازاله کند) ولی در واقع حکم عام است و اختصاصی به غیر محرم ندارد و شامل ازاله موهایی شخصی که محرم هست، نیز می‌شود. (ارسالیدن مفهوم کافی است.)

۱۱- با توجه به عبارت «إن الواجب النهي عن المنكر والمنكر بمثابة الموضوع للحكم ... فإذا لم يعلم بالمنكر فلا يجوز تحقق الموضوع» دلیل اعتبار «علم به منکر» در وجوب نهی از منکر را تبیین و پاسخ مصنف به آن را بنویسید. ج ۱ ص ۳۱۷

جواب: دلیل اعتبار علم در اصل وجوب موضوع وجوب نهی «منکر» است که با علم به این موضوع وجوب نهی ثابت و با عدم علم به آن، وجوب نهی منتفی می‌شود پس اصل وجوب تابع علم است. (نمره ۱)

پاسخ مصنف به این دلیل: این استدلال دو جایی درست است که ما احتمالاً علم به وقوع منکرات در جامعه و اطراف خود نداشته باشیم اما وقتی ما چنین علمی داریم و می‌دانیم که در اطراف ما منکرانی واقع می‌شود پس موضوع را احراز کرده‌ایم و تکلیف بر ما فعلی شده است. (نمره ۱)

۱۲- آیا آیه شریفه «أو فوا بالعقود» دلالت بر لزوم معاطات می‌کند؟ دلیل آن را بنویسید. ج ۲ ص ۱۷

«نظر به آنکه در سؤال، نظر مصنف با مشکل مشخص نشده است؛ به هر یک از دو نظر و دلیل اشاره شود نمره تعلق می‌گیرد»
جواب: بنا بر نظر مستشکل: آیه «أو فوا بالعقود» فقط بر وفای به عقد دلالت دارد نه لزوم یا جوار آن؛ بلکه اگر خود عقد لازم باشد، وفای به آن باید به نحو لزوم باشد (یعنی بدون رضایت طرفین، هیچ کدام حق فسخ ندارند). و اگر عقد جایز باشد، وفای به آن باید به نحو جایز باشد (یعنی بدون رضایت طرفین هم فسخ نمودن عقد صحیح است). پس آیه بر جوار یا لزوم دلالتی ندارد.

ولی بنا بر نظر مصنف: آیه دلالت بر لزوم دارد زیرا وجوب وفای به عقد با لزوم عقد لازم دارد.

۱۳- «خیار رؤیت» چیست؟ چرا مشتری در این خیار «حق مطالبه‌ی ارش» ندارد؟ ج ۲ ص ۳۸ و ۳۹

جواب: خیار رؤیت: اگر مشتری جنسی را قبل از معامله دیده یا اوصاف آن را شنیده باشد ولی بعد از معامله آن را برخلاف آن اوصافی که دیده یا شنیده باشد، حق دارد که معامله را فسخ کند. (نمره ۱) دلیل عدم ثبوت حق مطالبه‌ی ارش: زیرا ثبوت ارش دلیل خاص می‌خواهد که نداریم [یا زیرا مدرک خیار رؤیت که شرط ضمنی و سببی عقلانی است، فقط حق فسخ را ثابت می‌کند و شامل ثبوت ارش نمی‌شود]. (پس دلیل ۱ نمره)

۱۴- آیا فروش «یک کیلو گندم با کیفیت خوب» در مقابل «یک کیلو جو با کیفیت بد» ربا است؟ چرا؟ ج ۲ ص ۴۲

جواب:

خیر (نمره ۵/۵) زیرا کیفیت، وصفی خارج از مبیع نیست تا سبب صدق زیادی یک عوض بر دیگری و ربا شود [یا زیرا تساوی مقدار عوضین با تفاوت در کیفیت هم باقی است لذا ربا پیش نمی‌آید]. (نمره ۱/۵)

۱۵- دلالت روایت «قال الصادق علیه السلام: إذا اشتریت ذهباً بفضة ... فلا تفارقه حتى تأخذ منه» بر «اشتراط تقابض در صحیحت صرف» را تبیین کنید. ج ۲ ص ۴۸

جواب: زیرا در این روایت امر به لزوم قبض شده است و امر در بحث معاملات، ظاهر در ارشاد به شرطیت مأمور به است و دلالتی بر وجوب تکلیفی مأمور به ندارد.

۱- آیا تحصیل «اسطاعت» برای حج واجب است؟ چرا؟ ج ۱ ص ۱۲۵ س ۱

- الف. بله، زیرا تحصیل مقدمه و جوب لازم است. ☐
 ب. بله، زیرا تحصیل مقدمه واجب لازم است. ☐
 ج. خیر، زیرا تحصیل مقدمه واجب لازم نیست. ☒
 د. خیر، زیرا تحصیل مقدمه واجب لازم نیست. ☐

TWT 30

۲- «اجراء عقد ازدواج» توسط محرم به حکمی دارد؟ ج ۱ ص ۲۸۵

۴- کدام گزینه از ادله «فوریت حج» نیست؟ ص ۲۲۲

۵- اگر در بیع ملکی «عجز باع از تحویل مبیع» مشخص شود، مشتری چه حقی دارد؟ ج ۲ ص ۵۰ س ۱

۱- دلیل «اختصاص خیار مجلس» به «بیع» چیست؟ ج ۲ ص ۲۹ س ۱

١- مراد از قيد «وضعاً» در عبارات «تعتبر في السعي النية دون ستر العورة وضعاً» را بنويسيد. ج ١ ص ٢٦٣

متبعاً چگونه بر «جواز التفرغ الثاني قبل الزوال» دلالت دارد؟ ج ۱ ص ۲۸۱

۸- دلیل احکام زیر را بنویسید.

الف) يعتبر التوالى فى أشواط الطواف: ج ۱ ص ۲۶۰

جواب: عرف- چون طواف عظمی است که مرکب از ۷ شوط است و عرفاً در صورتی این عمل صدق می کند که توالی عرفی مراعات شود.

ب) يعتبر فى الطواف، الخروج عن الكعبة: ج ۱ ص ۲۶۱

جواب: صدق کردن طواف- زیرا لازمه ی طواف نمودن و گشتن به دور کعبه این است که طواف کننده از کعبه خارج باشد تا طواف و گشتن به دور کعبه صدق نماید.

۹- چگونگی استدلال مشهور بر اینکه آغاز وقوف در مشعر از هنگام اذان صبح است را با توجه به روایت «أصبح على طهر بعد ما تصلى الفجر فقف إن شئت قريباً من الجبل» تبیین نمایید. ج ۱ ص ۲۷۰

جواب: در روایت مذکور امام فرمودند که «باید صبح را در مشعر آغاز کند» و آغاز صبح، اذان صبح است پس باید وقوف را از هنگام اذان صبح آغاز کند و تاخیر از آن جایز نیست. (رساندن مفهوم کافی است).

۱۰- نظر مصنف در مورد خوردن گوشت قربانی توسط حاجی را با توجه به آیه شریفه «فكُلُوا مِنْهَا وَأَطْعَمُوا الْبَائِسَ» تبیین کنید. ج ۱ ص ۲۷۶

جواب: [برخی معتقدند که حاجی باید از گوشت قربانی بخورد زیرا آیه شریفه امر به خوردن کرده است و امر دال بر وجوب است] ولی به نظر مصنف احتمال دارد امر به خوردن در مورد توخم حرمت آمده باشد لذا دال بر وجوب نیست بلکه فقط بر اصل جواز دلالت می کند. (رساندن مفهوم کافی است).

۱۱- در مورد حرمت طیب در حال احرام دو دسته روایت وجود دارد: ۱. «المحرم بمسك على انفه من الريح الطيبة». ۲. «انما يحرم عليك من الطيب أربعة أشياء». نظر مصنف را در مورد جمع بین این روایات و بوییدن عطرهاى جدید مستدل نمایید. ج ۱ ص ۲۸۸

جواب: نظر مصنف در جمع بین روایات: تخصیص حرمت طیب در روایت دوم به چیز مورد به خاطر این است که اینها برترین عطرها در آن زمان بوده اند، لذا با روایت اول تناقض ندارد. نظر مصنف در مورد بوییدن عطرهاى جدید: چون تخصیص حرمت به چهار مورد به خاطر منافات با روح احرام است، پس هر عوی خوش که از آنها کمتر نباشد، حرام است و چون عطرهاى زمان ما کمتر از عطرهاى سابق نیست لذا بوییدن عطرهاى جدید برای محرم حرام است. (رساندن مفهوم کافی است).

۱۲- با توجه به نظر مصنف مبنی بر وجوب جهاد یا کفار در عصر غیبت، دو پاسخ ایشان به روایت «كل راية ترفع قبل قيام القائم فصاحبها طاغوت يعبد من دون الله عز وجل» را بنویسید. ج ۱ ص ۳۰۶ و ۳۰۷

جواب: این روایت ناظر به جهاد یا کفار برای دعوت آنها به اسلام نیست بلکه (۱) در مورد بعضی انقلابهای داخلی است که بر ضد حکومت وقت و بخاطر انگیزه های خاص و غیر اسلامی بوده یا (۲) در مورد قیامهایی است که با ادعای مهدویت همراه است.

۱۳- برخی با تمسک به «اصل» قائل به وجوب عینی امر به معروف شده اند، ضمن تبیین مفاد «اصل»، پاسخ مصنف به آن را بنویسید. ج ۱ ص ۳۱۶

جواب: مراد از اصل: در دوران میان وجوب عینی و کفایی، اصل واجب عینی بودن است زیرا واجب کفایی نیاز به به بیان زاید دارد. پاسخ مصنف: با توجه به آنکه حصول غرض با انجام تکلیف توسط بعض از مکلفین ممکن است وجهی برای وجوب عینی وجود نخواهد داشت لذا نوبت به تمسک به اصل مذکور نمی رسد. (رساندن مفهوم کافی است).

۱۴- آیا اشتراط شرط مخالف مقتضای عقد، در متن عقد صحیح است؟ چرا؟ یک دلیل بنویسید. ج ۲ ص ۳۲

جواب: خیر، زیرا: ۱. در این صورت وفا به عقد با مضمون شرط منافات خواهد داشت، لذا یا باید به عقد وفا نکرد که در نتیجه شرطی هم که در ضمن آن است باطل می شود و یا باید به شرط وفا نکرد که مناهش بطلان شرط است پس در هر صورت شرط باطل است.

۲. شرط مخالف مقتضای عقد، مخالف کتاب الله است زیرا به حکم کتاب الله، مقتضای عقد باید بر آن مترتب شود، لذا شرطی که با این حکم مخالف باشد، از روی ندارد. (رساندن مفهوم یک دلیل کافی است).

شماره نام خانوادگی	شماره	شماره	شماره	شماره
--------------------	-------	-------	-------	-------

نام و نام خانوادگی: ..... نام پدر: ..... نام مادر: .....

۱- نظر مشهور در مورد «حلق بعد از تقصیر در عمره تمتع» چیست؟ ج ۱ ص ۳۳۲

الف. لا يجوز الحلق بعد التقصير. ☐ ب. يستحب الحلق بعد التقصير. ☐

ج. يجب الحلق بعد التقصير. ☐ د. يجوز الحلق بعد التقصير. ☒

۲- نظر مصنف در مورد «إزالة شعر توسط فرد محرم» چیست؟ ج ۱ ص ۲۹۸

الف. لا يجوز عن بدنه أو بدن غيره. ☒ ب. لا يجوز عن بدنه دون بدن غيره. ☐

ج. يجوز عن بدن غيره و لو كان محرمًا. ☐ د. يجوز عن بدن غيره إلّا إذا كان محرمًا. ☐

۳- حکم «رابطه» چیست؟ ج ۱ ص ۳۱۰

الف. تستحب الرابطة و إن كانت البلاد الاسلامية في معرض الخطر. ☐

ب. لا تستحب الرابطة إلا إذا كانت البلاد الاسلامية في معرض الخطر. ☐

ج. تستحب الرابطة إلا إذا كانت البلاد الاسلامية في معرض الخطر فتجب. ☒

د. تجوز الرابطة إلا إذا كانت البلاد الاسلامية في معرض الخطر فتستحب. ☐

۴- گزینه صحیح را بنابر نظر مصنف در مورد «شرایط امر به معروف» معین نمایید.

الف. إن معرفة المعروف و المنكر شرط لأصل التكليف. ☐ ج ۱ ص ۲۱۷

ب. يعتبر في وجوب الأمر بالمعروف عدم الظن بعدم التأثير. ☐ ج ۱ ص ۳۱۸

ج. يختص الأمر بالمعروف و النهي عن المنكر بالحاكم السياسي. ☐ ج ۱ ص ۲۱۶

د. يعتبر احتمال التأثير في الأمر باللسان و اليد دون الإنكار بالقلب. ☒ ج ۱ ص ۳۱۸

۵- گزینه صحیح در مورد «بيع صرف» کدام است؟ ج ۲ ص ۴۷

الف. يجري حكم الصرف على الاوراق النقدية أيضاً. ☐ ب. يجري حكم الصرف على الذهب غير المسكوك. ☒

ج. لا يشترط التقاض قبل الإفراق مع اختلاف الجنس. ☐ د. لا يلزم تساوى العوضين إذا كانا متعدي الجنس. ☐

۶- در کدام مورد «معامله سلف» باطل است؟ ج ۲ ص ۲۹

الف. إذا كان العوضان من المكيل مع اختلاف الجنس. ☐ ب. إذا كان العوضان من الذهب أو الفضة مع اختلاف الجنس. ☒

ج. إذا كان العوضان من العروض مع اختلاف الجنس. ☐ د. إذا كان العوضان من الموزون مع اختلاف الجنس. ☐

۷- به نظر مصنف در صورت تعارض حج یا واجبی أهم، اگر مکلف واجب أهم را ترک کند و حج را که مهم است بجا آورد، حکم حج او چیست؟ چرا؟ ج ۱ ص ۲۴۵

جواب: حج او صحیح است، زیرا بنابر نظریه ترتیب، با ترک أهم، امر به مهم فعلیت می یابد و ایتان آن صحیح می شود، گرچه أهم ترک شده است. (رساندن مفهوم کافی است.)

انتشارات دفتر مرکز علوم و فقه اسلامی ۲ کد ۱۴

۷- در بحث کیفیت احرام، به دو سؤال زیر پاسخ دهید: ج ۱ ص ۲۵۳ - ۲ نمره

(الف) سه عملی که مردان باید جهت تحقق احرام انجام دهند چیست؟

جواب: ۱. نیت احرام (و قصد اعتنای امر الهی)؛ ۲. تلفظ تلبیهای چهارگانه؛ ۳. پوشیدن دو لباس که یکی را لنگ و دیگری را بالا پوش قرار می‌دهند. (۱/۵ نمره)

(ب) آیا در صحت احرام، طهارت از حدث اکبر شرط است؟

جواب: در صحت احرام طهارت از حدث شرط نیست. (۰/۵ نمره)

۸- هشت شرط از شروط طواف را نام ببرید. ج ۱ ص ۲۵۷ - ۲ نمره

جواب: نیت، طهارت از حدث اکبر و حدث اصغر، طهارت از حیث، ختنه بودن برای ذکوره، ستر عورت، هفت شوط بودن، موالات، شروع و ختم به حجرالاسود، قرار گرفتن کعبه در سمت چپ، گشتن به دور حجر اسماعیل و ته داخل آن، خروج از کعبه و شاذروان، اختیار در حرکت، حرکت بین بیت و مقام (بنا بر مشهور).

۹- نظر مشهور در زمان وقوف اختیاری و رکن وقوف در عرفات و مشعر الحرام چیست؟ ج ۱ ص ۲۶۷ و ۲۶۹ - ۲ نمره

جواب: زمان وقوف اختیاری در عرفات، طهر تا غروب روز عرفه و رکن آن حصول مسمای وقوف است. (۱ نمره)

و زمان وقوف اختیاری در مشعر، بین الملوخین روز عید و رکن آن حصول مسمای وقوف است. (۱ نمره)

۱۰- در مورد حلق و تقصیر در متنی، به دو سؤال زیر پاسخ دهید: ص ۲۷۷ - ۲ نمره

(الف) مشهور فقها این عمل را در چه روزی واجب می‌دانند؟ جواب: روز دهم ذی الحجة [روز عید قربان] (۰/۵ نمره)

(ب) چه کسانی باید حلق کنند و چه کسانی باید تقصیر نمایند و چه کسانی مخیرند بین آن دو؟

جواب: زنان باید تقصیر نمایند. بر مردان در حج اول، واجب است که حلق کنند و در حج‌های بعدی مخیرند بین حلق و تقصیر. (۱/۵ نمره)

۱۱- در آیهی «فَلَا زَنْتَ وَلَا فُسُوقَ وَلَا جِدَالَ فِي الْحَجِّ» (نقره ۱۱۷) روایات مفسره، عناوین «رفت»، «فسوق» و «جدال» را چگونه

تفسیر کرده‌اند؟ ج ۱ ص ۲۹۳ - ۱/۵ نمره

جواب: رفت به جماع، (۰/۵ نمره) فسوق به دروغ، دشنام و فخر فروشی (۰/۵ نمره) و جدال به گفتن «لا والله» و «لی والله» (۰/۵ نمره) تفسیر شده است.

۱۲- پنج شرط وجوب امر به معروف و نهی از منکر و سه مرتبه از مراتب آن را بنویسید. ص ۳۱۵ - ۳ نمره

جواب: شریعت، شناخت معروف و منکر، احتمال تأثیر، اصرار (از سوی فرد خطاکار)، تنجز (در معروف و منکر)، عدم ضرر (برای امر یا نهی یا دیگر مومنین).

مراتب انکار قلبی؛ انکار لسانی؛ انکار عملی [یعنی: الانکار بالقلب ثم باللسان ثم بالید].

۱۳- با اینکه پیامبر ﷺ عقد بیع را به عربی اجرا می‌کردند و تأسی به ایشان واجب است، چگونه مصنف اجرای عقد بیع به غیر عربی را

جایز می‌داند؟ ج ۲ ص ۱۴ - ۲ نمره

جواب: از آن جا که احتمال می‌دهیم این که نبی اکرم ﷺ عقد بیع را به عربی اجرا می‌کردند به قصد اجرای عقد در بعضی قالب‌ها و روش‌های آن بوده است. بنابراین لازم بودن اجرای عقد به عربی از جهت تأسی ثابت نمی‌شود و ادله انشاء بیع [مثل آیه «حق الله البیع»] بدون قید خوردن به املاقی خود باقی می‌مانند.

۱۴- در مورد کدام یک از شروط عوضین به روایتی موققه سماعة عن ابی عبد الله ۷ قال: الرجل یشتري العبد و هو ابق عن اهله.

قال: لا یصلح الا ان یشتري معه شیئا اخر» تمسک شده است؟ تعمیم روایت از عبد ابق به همه موارد بیع چگونه ممکن است؟ ج ۲ ص ۲۵

و ۳۶ - ۳ نمره

جواب: قدرت داشتن بر تسلیم و تحویل عوضین که در صورت عدم قدرت باید چیزی که توانایی تحویل آن را دارد به آن ضمیمه کند. (۱ نمره)

این احتمال متنی است که عبد ابق خصوصیتی داشته باشد و مفاد این روایت مختص به عبد ابق باشد؛ لذا امکان تعمیم و فتوا به معتبر بودن این شرط در عموم

عوضین وجود دارد. (۱ نمره)

۱۵- شرآئع تحقق ربا در بیع را ذکر کنید. ج ۲ ص ۳۹ - ۱/۵ نمره

جواب: ۱. تس و متسن همجنس باشند. ۲. یکی از آن دو [تسن یا متسن] زیادتز از دیگری باشد خواه این زیادی حکمی باشد و یا در عین. ۳. متفارشان یا پیمانه یا وزن

کرتن محاسبه شود [یعنی تسن و متسن، مکیل یا موزون باشند].

نام و نام خانوادگی	شماره	تاریخ
نام و نام خانوادگی	شماره	تاریخ

سوال اول ۱-۲۱

۱۰۰ نفر

۱۰۰ نفر

۱۰۰ نفر

۹۱۲۲۱/۰۶	کلاس
۱۳۹۱/۱۰/۲۵	تاریخ
فقه استدلالی ۳	موضوع
فقه استدلالی	موضوع
فقه استدلالی	موضوع

نام و نام خانوادگی	شماره	تاریخ
نام و نام خانوادگی	شماره	تاریخ

۱- در رابطه با شرایط حجة الاسلام گزیده صحیح را انتخاب کنید. ج ۱ ص ۲۴۱

- ☐ الف. اگر حجة الاسلام با واجب الهی تراحم کند، اعمال حج صحیح نخواهد بود.
- ☐ ب. اگر کسی مالی هبه کند و بگوید یا آن به سفر حج برو، قبول آن لازم نیست.
- ☒ ج. تحصیل استطاعت، لازم نیست چون تحصیل مقدمه وجوب واجب نیست.
- ☐ د. اگر با عدم سلامت مالی به حج رود، حجش صحیح است، اما معصیت کرده است.

۲- روایت «لا تأخذ من حسی الجمار» دلیل بر اعتبار کدام گزینه است؟ ج ۱ ص ۲۷۴

- ☒ الف. آن تكون الحصيات ابتكاراً.
- ☐ ب. احراز اصابة الجمار بالعمى.
- ☐ ج. آن تكون الحصيات من الحرم.
- ☐ د. كون الاصابة بالرعى دون الوضع.

۳- کدام گزینه از محرمات احرام نیست؟

- ☐ الف. إزالة الشعر عن بدن المأجل. ج ۱ ص ۲۹۸
- ☒ ب. التزين بحلي المرأة المعتادة لها. ج ۱ ص ۲۸۹
- ☐ ج. الأذهان بما ليس له راحة طيبة. ج ۱ ص ۲۹۶
- ☐ د. أن يمسك أنفه من الريح الخبيثة. ج ۱ ص ۲۸۷

۴- کدام گزینه استدلال صحیح بر شرطی از شرایط امر به معروف و نهی از منکر را بیان می کند؟ ج ۱ ص ۳۱۶ و ۳۱۸

- ☐ الف. اعتبار التنجز: لزوم لغو الامر و النهی بدون ذلك
- ☒ ب. اعتبار الاسرار: لعدم الموضوع للامر و النهی بدون ذلك
- ☐ ج. اعتبار احتمال التأثير: لوجوب التنبيه على المعروف و المنكر.
- ☐ د. عدم اشتراط الامر و النهی بصنف: لان وجوبهما نحو الكفاية.

۵- با توجه به نظرات مصنف در بحث ربا، مشخص کنید که در کدام گزینه، معامله (از باب فتوی و احتیاط) حرام نیست؟ ج ۲ ص ۴۳ و ۴۵

- ☐ الف. با پیرش معامله کند؛ یک کیلو برنج بدهد و دو کیلو برنج بگیرد.
- ☐ ب. با کافر ذمی معامله کند؛ یک کیلو گندم بدهد و دو کیلو جو بگیرد.
- ☐ ج. با کافر حربی معامله کند؛ دو کیلو جو بدهد و یک کیلو گندم بگیرد.
- ☒ د. با همسرش معامله کند؛ یک اسکناس هزار تومانی بدهد و دو تا بگیرد.

۶- خيار شرط برای چه کسانی می تواند ثابت گردد؟ ج ۲ ص ۲۰

- ☒ الف. متعاقدين و اجنس
- ☐ ب. فقط دو طرف عقد
- ☐ ج. فقط مشتری و بايع
- ☐ د. فقط مشتری متضرر

شماره برگه	شماره سوال	شماره پاسخ	شماره نام خانوادگی	شماره نام	شماره نام خانوادگی
۱	۱	۱	۱	۱	۱

شماره برگه: ..... شماره سوال: ..... شماره پاسخ: ..... شماره نام خانوادگی: ..... شماره نام: ..... شماره نام خانوادگی: .....

۱- آیا تحصیل «استطاعت» برای حج واجب است؟ چرا؟ ج ۱ ص ۲۴۵

الف. بله، زیرا تحصیل مقدمه وجوب لازم است. ☐

ب. بله، زیرا تحصیل مقدمه واجب لازم است. ☐

ج. خیر، زیرا تحصیل مقدمه وجوب لازم نیست. ☒

د. خیر، زیرا تحصیل مقدمه واجب لازم نیست. ☐

۲- مراد از «رکن» در عبارت «من الاعمال فی حج التمتع الوقوف فی المزدلفة و الرکن هو المسمى ما بین الطلوعین» چیست؟ ج ۱ ص ۲۷۲

الف. ما أوجب تركه مطلقاً فساد الحج. ☐

ب. ما لم یكن تركه الإضطرار مفسداً للحج. ☒

ج. ما أوجب تركه السهو فساد الحج. ☐

د. ما كان تركه مفسداً وإن اضطر إلى ذلك. ☐

۳- «اجراء عقد ازدواج» توسط محرم چه حکمی دارد؟ ج ۱ ص ۲۸۵

الف. یحرم و یصح. ☐

ب. یصح و لا یحرم. ☐

ج. یحرم و لا یصح. ☒

د. لا یصح و لا یحرم. ☐

۴- کدام گزینه از ادله «فوریت حج» نیست؟ ص ۲۴۲

الف. نص آیه شریفه (و لله علی الناس حج البیت). ☒

ب. دلالت برضی از روایات. ☐

ج. ضرورت فقه. ☐

د. حکم عقل به فوریت وجوب در هر واجبی. ☐

۵- اگر در بیع سلفی «عجز بایع از تحویل مبیع» مشخص شود، مشتری چه حقی دارد؟ ج ۲ ص ۵۰

الف. له المقاصة فی الزیادة. ☐

ب. له الفسخ وأخذ الزیادة فی القیمة. ☐

ج. يأخذ الأرض من البائع. ☐

د. يجوز له أخذ الثمن ولا زیادة. ☒

۶- دلیل «اختصاص خیار مجلس» به «بیع» چیست؟ ج ۲ ص ۲۹

الف. انصراف ادله. ☐

ب. سیره عقلیه. ☐

ج. قصور مقتضی. ☒

د. شرط ارتکازی. ☐

۷- مراد از قید «وضعاً» در عبارت «تعتبر فی السعی النیة دون ستر العورة وضعاً» را بنویسید. ج ۱ ص ۲۶۳

جواب: یعنی پوشاندن عورت شرط صحت سعی نیست و اگر نپوشاند سعی باطل نمی شود. [نه اینکه کشف عورت در سعی حلال باشد].

۸- روایت «من تعجل فی یومین فلا ینفر حتی تزول الشمس فإن أدرکه المساء بات و لم ینفر» در باب (مبیت در منی از اعمال حج تمتع) چگونه بر «جواز النفر الثانی قبل الزوال» دلالت دارد؟ ج ۱ ص ۲۸۱

جواب: در این روایت جواز «نفر اول» منوط به زوال خورشید شده است ولی این قید در «نفر ثانی» نیامده است پس معلوم می شود که «نفر ثانی» قبل از زوال خورشید هم جایز است. [و الا اگر جایز نبود، می بایست امام (علیه السلام) نفر ثانی را هم منوط به زوال خورشید می نمودند].

امتحانات عمومی سطح ۲

تیرماه ۹۱-۹۰

پاور: ۱۱۲۰۳/۱۲

کرمستان

۱۳۹۱/۶/۸

فقه استدلالی ۳

درس نهجیده

جلد اول: حج امر ۱۳۹۱-۱۳۹۰ (مربوط به معروف و نهی از منکر امر ۱۳۹۰-۱۳۸۹)

جلد دوم: حج امر ۱۳۸۹-۱۳۹۰

نام و نام خانوادگی	شماره	تاریخ
شماره نام و نام خانوادگی	شماره	تاریخ
شماره نام و نام خانوادگی	شماره	تاریخ

نام و نام خانوادگی	شماره	تاریخ	نام و نام خانوادگی	شماره	تاریخ
نام و نام خانوادگی	شماره	تاریخ	نام و نام خانوادگی	شماره	تاریخ

۱- با توجه به عبارت «و الحج مع الزاحمة بواجب أهم يقع مصداقاً لحج الإسلام و إن كان الفاعل أثماً بخلاف اختلال غيره» کدام گزینه صحیح است؟ ص ۲۴۱

- الف. حج با عدم قدرت بر امرار معاش مصداق حجة الاسلام است. ☐
- ب. حج با عدم قدرت بر امرار معاش پس از حج، معصیت نیست. ☐
- ج. حج با وجود واجبی مهم‌تر باطل است اگر چه معصیت نیست ☐
- د. حج با وجود واجبی مهم‌تر صحیح است اگر چه معصیت است. ☒

۲- کدام گزینه بر لزوم «قندی در منی» دلالت دارد؟ ص ۲۷۵

- الف. ملازمه عقلیه ☐
- ب. سیره قطعیه ☒
- ج. شهرت فتوایی ☐
- د. قدر متیقن ادله ☐

۳- کدام گزینه درباره «قتل قُتل توسط مُحرم» صحیح است؟ ص ۲۹۵ و ۲۹۶

- الف. جائز است مطلقاً به علت وجود دلیل خاص. ☐
- ب. جائز نیست مگر در صورت وجود دلیل خاص. ☐
- ج. جائز نیست مگر در حالت تضرر به علت قاعده. ☒
- د. جائز نیست مطلقاً به علت وجود قاعده‌ی حرمت. ☐

۴- کدام گزینه از موارد تأکد وجوب امر به معروف و نهی از منکر نیست؟ ص ۳۲۰

- الف. الرعية بالحفاظ الملك ☒
- ب. المعلم بالحفاظ التلاميذ ☐
- ج. المكلف بالنسبة إلى أهله ☐
- د. رجل الدين بالحفاظ المجتمع المؤمن ☐

۵- گزینه درست را در مورد «شروط عقد بیع» طبق نظر مصنف مشخص کنید. ج ۲ ص ۱۳ و ۱۵

- الف. يعتبر إم لا يكون لفظ العقد ملحوظاً. ☐
- ب. لا يعتبر تأخر القبول عن الإيجاب. ☒
- ج. تعتبر الموالاة بين الإيجاب والقبول. ☐
- د. يعتبر الماخوية والعزبة في الإيجاب والقبول. ☐

۶- بیع یک کیلو گندم در مقابل یک کیلو گندم در کدام گزینه جایز است؟ ج ۲ ص ۲۱ و ۲۲

- الف. به شرط مرغوب‌تر بودن میع ☒
- ب. به شرط نظافت مسجد توسط باع ☐
- ج. به شرط اداء نماز شب توسط مشتری ☐
- د. به شرط نقد بودن یکی و نسیه بودن دیگری ☐

۷- به نظر مصنف آیا تحقق استطاعت مقید به زمان خاصی است که تقویت حج از آن جایز نیست؟ چرا؟ ج ۱ ص ۲۴۶ - ۱/۵ نمره

جواب:

۱/۵

خیر، (۱/۵ نمره) زیرا [در آیه شریفه «لَهُ عَلَى النَّاسِ حَجُّ الْبَيْتِ مِنْ اسْتَطَاعَةٍ إِلَيْهِ سُبُلًا»] وجوب حج متوقف بر استطاعت است و مقید به زمان خاصی نشده است. (۱ نمره)
[البته حصول استطاعت قبل از ایام حج باعث وجوب تعلیقی حج می‌شود.]

۸- دلیل حکم مذکور در عبارت «يُزْمَجُ جَعْلُ الْكَعْبَةِ عَلَى الْبَسَارِ فِي الطَّوَّافِ» را بنویسید. ج ۱ ص ۲۶۱ - ۲ نمره

۲

جواب: سبب وجوب حج بر این حکم وجود دارد که باعث می‌شود اطمینان به این حکم حاصل شود.

۲

۹- در روز «نهم و یازدهم و هجدهم و بیستم» به ترتیب رسی گنجانیده است در حجرات واجب است. ج ۱ ص ۲۶۱ و ۱/۵ نمره
جواب: روز نهم فقط رسی جمعه عقبه (۱ نمره) و روز یازدهم رسی هر سه جمعه (اولی، وسطی و عقبه) (۱/۵ نمره) و روز هجدهم رسی هر سه جمعه (اولی، وسطی و عقبه) (۱/۵ نمره)

۱۰- اشکال مصنف بر لزوم خوردن گوشت قربانی توسط حاجی را با توجه به آیه شریفه «فَكُلُوا مِنْهَا وَأَطْعُمُوا آلِبَيْتِ» (حج ۲۸)

۲

بنویسید. ج ۱ ص ۲۶۱ - ۲ نمره

جواب: [برخی معتقدند که حاجی باید از گوشت قربانی بخورد زیرا آیه شریفه امر به خوردن کرده است و امر دال بر وجوب است] ولی به نظر مصنف احتمال دارد امر به خوردن در مورد توهم حرم آمده باشد لذا دال بر وجوب نیست بلکه فقط بر اسل جواز دلالت می‌کند. (رساندن مفهوم کافی است)

۱۱- دلالت روایت «لَا يَأْخُذُ الْمُحْرَمُ مِنْ شَعْرِ الْحَلَالِ» بر «عدم جواز ازاله الشعر عن بدن غیره المحرم» را تبیین کنید. ج ۱ ص ۲۶۸ - ۲ نمره

۲

جواب: زیرا اگرچه در روایت مذکور فقط حرمت ازاله مو از بدن دیگری که محل (غیر محرم) است برای شخص محرم ذکر شده است (شعر حلال) ولی این حکم خصوصیتی ندارد و گرفتن مو از بدن دیگری اگرچه محرم باشد هم حرام است، زیرا آنچه در روایت بیان شده فردی است که احتمال تصور جواز نیست به او داده می‌شود (گمان می‌شود چون او محرم نیست، محرم می‌تواند موهای او را ازاله کند) ولی در واقع حکم عام است و اختصاصی به غیر محرم ندارد و شامل ازاله موهای شخصی که محرم هست، نیز می‌شود. (رساندن مفهوم کافی است)

۱۲- چرا فقط نهی از منکر نمودن افرادی واجب است که حرمت عمل انجام شده در حق آنها منجز است؟ ج ۱ ص ۲۶۸ - ۱/۵ نمره

۱/۵

جواب: زیرا اگر حرام در حق آنها منجز نباشد، انجام منکر برای آنها صدق نمی‌کند تا نهی نمودن آنها از منکر لازم باشد.

۲

۱۳- دلالت آیه شریفه «أَحِلَّ اللَّهُ الْبَيْعَ» بر افاده‌ی ملکیت یا معاطات را تبیین کنید. ج ۲ ص ۱۶ - ۲ نمره

جواب: مراد از حلیت اگر حلیت وضعی باشد که معنایش نفوذ و امضاء است و این معنا همان ملکیت است (۱ نمره) و اگر مراد حلیت تکلیفی باشد، پس مراد اباحه تمام تصرفات مترتب بر بیع است و لازم‌اش صحت بیع و افاده ملکیت است و معاطات هم یکی از افراد بیع است پس ملکیت‌آور است. (۱ نمره) (رساندن مفهوم کافی است)

۱۴- با توجه به روایت «صاحب الحيوان بالخيار ثلاثة أيام» خيار حیوان برای بائع ثابت است یا مشتری؟ چرا؟ ج ۲ ص ۲۹ و ۳۰ - ۲ نمره

۲

جواب:

برای هر کس ثابت است که حیوان به او رسیده است [خواه ثمن حیوان باشد که بائع خيار بیضا می‌کند و خواه ثمن حیوان باشد که مشتری خيار دارد]. (۱ نمره)
زیرا در روایت برای صاحب الحيوان خيار ثابت شده است و ابتلاقی این جمله هم شامل بائع می‌شود و هم شامل مشتری. (۱ نمره)

۲

۱۵- دلیل جریان «خيار عيب» در تمام معاملات را تبیین نمایید. ج ۲ ص ۳۶ - ۲ نمره

جواب: در هر معاملاتی شرطی ضمنی وجود دارد به این شکل که هر کس وارد معامله می‌شود به این عنوان حاضر به معامله است که کالایی که تحویل می‌گیرد سالم باشد و در صورت معیوب بودن آن حق خيار داشته باشد و این شرط ضمنی در تمام معاملات جاری است. (رساندن مفهوم کافی است)

امتحانات تمرکز عمومی (سطح ۲)

شماره سال تحصیلی ۹۱-۹۲

۱۵ بهمن ۱۳۹۱
۱۵ خرداد ۱۳۹۲

نام مدرسه

شماره سال تحصیلی	۹۱-۹۲	شماره برگه	۱
نام و نام خانوادگی		نام و نام خانوادگی	
شماره برگه		شماره برگه	
نام و نام خانوادگی		نام و نام خانوادگی	

کلاس	۲۹۱۳/۱۳
نام	۱۳۹۲/۴/۱۲
نام	فقه استدلالی ۳
نام	مدرس، شهید بهشتی، فقه الفقه الاستدلالی
نام	۱۳۹۲/۴/۱۲

نام و نام خانوادگی: ..... نام: ..... نام خانوادگی: .....
 شماره برگه: ..... شماره برگه: .....
 نام مدرسه: ..... نام مدرسه: .....
 نام و نام خانوادگی: ..... نام و نام خانوادگی: .....

۱- نظر مشهور در مورد «خلق بعد از تقصیر در عمره تمتع» چیست؟ ج ۱ ص ۲۶۶

- الف. يجب الحلق بعد التقصير. ☐
- ب. يجوز الحلق بعد التقصير. ☒
- ج. لا يجوز الحلق بعد التقصير. ☐
- د. لا يجب الحلق الا قبل التقصير. ☐

۲- به نظر مصنف «بیتوته» واجب در منی «در چه مقدار از شب واجب است؟ ج ۱ ص ۲۸۰

- الف. در تمام طول شب ☐
- ب. در نصف آخر شب ☐
- ج. در نصف اول شب ☐
- د. یکی از دو نیمه شب ☒

۳- «اجزاء عقد ازدواج» توسط محرم چه حکمی دارد؟ ج ۱ ص ۲۸۵

- الف. یحرم و یصح. ☐
- ب. یصح و لا یحرم. ☐
- ج. یحرم و لا یصح. ☒
- د. لا یصح و لا یحرم. ☐

۴- به نظر مصنف «معرفت معروف» در باب امر به معروف، شرط وجوب است یا واجب؟ چرا؟ ج ۱ ص ۳۱۷

- الف. شرط للوجوب، لا مطلق الجمالیات. ☐
- ب. شرط للوجوب، لا مطلق الخطایات. ☒
- ج. شرط للوجوب، لعدم إخراج الموضوع. ☐
- د. شرط للوجوب، لعدم إخراج الموضوع. ☐

۵- کدام خیار در بیع ممکن است برای غیر از بایع و مشتری ثابت شود؟ ج ۲ ص ۳۰ و ۳۱

- الف. خیار شرط ☒
- ب. خیار حیوان ☐
- ج. خیار عیب ☐
- د. خیار غبن ☐

۶- چرا در صورت هم جنس بودن عوضین در بیع صرف، تساوی مقدار آنها شرط است؟ ج ۲ ص ۴۹

- الف. تا غبن در معامله نشود. ☐
- ب. چون شرط تعبدی است. ☐
- ج. زیرا تقاضای شرط است. ☐
- د. تا محذور را پیش نیاید. ☒

۸- دلالت حدیث صحیح «بُنی الإسلام علی خمسة أشياء: علی الصلاة، و الزكاة، و الحج، و الصوم، و الولاية» بر عبادی بودن طواف در اعمال حج و عمره را تبیین کنید. ج ۱ ص ۱۵۸ [پاراگراف اول]

جواب: با توجه به حدیث مذکور حج عبادت است زیرا مسلم است که اسلام بر امر غیر عبادی بنا نهاده می‌شود (نمره ۷۵-). در نتیجه، با اثبات عبادی بودن حج، عبادی بودن طواف نیز که یکی از اجزاء آن می‌باشد، ثابت می‌شود (نمره ۷۵-).

۹- زمان وقوف «اختیاری و اضطراری» در مزدلفه طبق نظر مشهور چیست؟ وقوف اضطراری برای بانوان و افراد ضعیف چه زمانی است؟ ج ۱ ص ۲۶۹ [پاراگراف پنجم و ششم]

جواب: وقوف اختیاری: ما بین طلوع فجر روز دهم (عید قربان) تا طلوع خورشید روز عید. [به عبارت دیگر وقوف در بین الملوین - طلوع فجر و طلوع شمس - لازم است] (نمره ۱۵-).

وقوف اضطراری: از طلوع شمس تا ظهر روز عید قربان (نمره ۱۵-).

وقوف اضطراری برای بانوان و افراد ضعیف: این افراد می‌توانند در مزدلفه شب عید قربان توقف کنند و قبل از طلوع فجر روز عید به سمت منی خارج شوند (نمره ۱۵-).

۱۰- با توجه به آیات شریفه «فَكُلُوا مِنْهَا وَأَطِيعُوا أَمْرَ الْقَبِيرِ» (سج ۲۸) و «فَكُلُوا مِنْهَا وَأَطِيعُوا أَمْرَ الْقَبِيلِ» (سج ۳۶) سه گروهی که قربانی بین آنها تقسیم می‌شود را نوشته و دلالت آیات شریفه بر تقسیم به سه قسمت را تبیین کنید. ج ۱ ص ۲۷۶ مستند شماره ۵ جواب:

سه گروه: ۱. خود حاجی (نمره ۲۵-). ۲. قراء (نمره ۲۵-). ۳. مؤمنین (که فقیر نیستند) (نمره ۲۵-).

دلالت این آیات با توجه به این که در هر دو آیه به وجوب اکل خود حاجی از قربانی اشاره شده است، معلوم می‌شود که یک قسمت از قربانی باید برای خود حاجی می‌باشد (نمره ۲۵-). و با توجه به تعبیر «أَمْرَ الْقَبِيرِ» روشن می‌گردد که قراء دسته دومی هستند که باید سهمی از قربانی داشته باشند (نمره ۲۵-). و از آنجایی که در مفهوم «مِنَ» و «قَبِيلِ» فقر اخذ شده است، به طور کلی مؤمنین گروه سومی هستند که باید از قربانی بهره‌ای داشته باشند. (نمره ۲۵-).

۱۱- دلالت روایت «لَا يَأْخُذُ الْمُحْرَمُ مِنْ شَعْرِ الْحَلَالِ» بر «عدم جواز ازالة الشعر عن بدن غیره المحرم» را تبیین کنید. ج ۱ ص ۲۹۸ جواب:

زیرا گرچه در روایت مذکور فقط حرمت ازاله مو از بدن دیگری که مجل (غیر محرم) است برای شخص محرم ذکر شده است (شعر حلال) ولی این حکم خصوصی ندارد و گرفتن مو از بدن دیگری اگرچه محرم باشد هم حرام است، زیرا آنچه در روایت بیان شده فردی است که احتمال تصور جواز نسبت به او داده می‌شود (گمان می‌شود چون او محرم نیست، محرم می‌تواند موهای او را ازاله کند) ولی در واقع حکم عام است و اختصاصی به غیر محرم ندارد و شامل ازاله موهای شخصی که محرم هست نیز می‌شود (رسالن مفهوم کافی است).

۱۲- با توجه به عبارت «الاطلاق الخطایات و الاقتصار علی المتیقن فی تقييده» دلیل قائلین به «عدم سقوط تکلیف به امر به معروف» در صورت «ظن به عدم اصرار تارک معروف» را نوشته و اشکال مصنف بر آن را تبیین کنید. ج ۱ ص ۳۱۸ مستند ۷

جواب: دلیل قائلین به عدم سقوط تکلیف ادله‌ی دال بر وجوب امر به معروف مطلق است و شامل موردی که ظن به عدم اصرار تارک معروف داریم نیز می‌شود (نمره ۵-). و این اطلاق فقط نسبت به یک مورد [یعنی جایی که یقین به عدم اصرار تارک معروف داشته باشیم] تقييد خورده است پس در غیر از این مورد [مثلاً در بحث ما که ظن به عدم اصرار تارک معروف داریم] به همان اطلاق تمسک می‌شود (نمره ۵-).

اشکال مصنف بر این استدلال: اصرار قید موضوع است یعنی در مواردی وجوب امر به معروف ثابت است که این قید احراز شود و با عدم احراز آن قید، موضوع احراز نمی‌شود (نمره ۵-). در نتیجه با ظن به عدم اصرار شخص بر ترک معروف [یعنی با شک در احراز موضوع]، این مورد از شبهات مصداقیه وجوب امر به معروف می‌شود پس نمی‌توان به اطلاق ادله‌ی وجوب امر به معروف تمسک نمود [زیرا تمسک به اطلاقات در شبهات مصداقیه دلیل جایز نیست] (نمره ۵-).

۱۳- اشکال مصنف بر استدلال مذکور در عبارت «تعتبر العربية [فی عقد البيع] من باب وجوب التأسی بالنبی ﷺ حيث كان يعقد بها» را تبیین نمایید. ج ۲ ص ۱۴ مستند ۴

جواب: مراد از وجوب تأسی، انجام فعل به همان صورت و قمدی است که پیامبر ﷺ انجام داده است (نمره ۱-). و در اجرای عقد به شکل عربی در لسان پیامبر ﷺ این احتمال وجود دارد که عربی بودن صیغه به قصد انجام آن از بعض شیوه‌ها و راههای آن بوده است (نمره ۱-). بنابراین اثبات لزوم عربی بودن صیغه بیع با تمسک به وجوب تأسی از پیامبر (ص) ممکن نیست.

۱۴- چرا وجوب وفاء به شرط، فقط شامل شرایطی است که در عقد به صورت صریح یا ضمنی ذکر شده باشند؟ ج ۲ ص ۳۲ مستند ۱ جواب:

زیرا شرط عبارت است از التزام در ضمن التزام (نمره ۷۵-). پس اگر این التزام در ضمن عقد به صورت صریح یا ضمنی آورده نشود، [التزام ابتدائی خواهد بود] بر التزام ابتدائی عنوان شرط صدق نمی‌کند تا ادله‌ی وجوب وفاء [مانند عموم «المسلمون عند شروطهم»] شامل آن شود. (نمره ۷۵-).

۹- به نظر معصف و قوف واجب در «مزدلفه» برای هر یک از افراد زیر چقدر است؟ سن ۲۶۶ تا ۲۶۷ - ۲ نمره

(الف) الموقف الاختياري للرجال:

جواب: قبل از طلوع خورشید تا هنگام طلوع خورشید

(ب) الموقف الاختياري للنساء:

جواب: مقداری از شب دهم

(ج) الموقف الاضطراري لذوي الاعذار:

جواب: از طلوع خورشید تا ظهر روز دهم

(د) الموقف للشعفاء:

جواب: مقداری از شب دهم

۱۰- با توجه به عبارت «يشترط في وجوب التهي عن المنكر امور منها تنجز المنكر» به موارد زیر پاسخ دهید. سن ۳۱۸ - ۲ نمره

(الف) در چه صورتی منکر «منجز» نمی شود؟ توضیح دهید.

جواب: در صورتی که شخص در اشتباه خود معذور باشد مثلاً در تشخیص موضوع اشتباه نموده باشد یا به خاطر اجتهاد یا تقلید در تشخیص حکم مسئله اشتباه کند.

(ب) چرا در صورت «عدم تنجز» نهی از منکر واجب نیست؟

جواب: چون بدون تنجز، اصلاً عنوان منکر بر فعل شخص صدق نمی کند. تا منع نمودن او از آن کار لازم باشد.

۱۱- با توجه به عبارت «يستدل على كاشفية الاجازة بانها لو لم تكن كاشفة لزم تأثير المعدم في الموجود لأن العقد خالها عدم» و فیه:

ان هذا من موارد القياس مع الفارق» وجه استدلال و جواب از آن را بنویسید. ج ۲ ص ۲۱ و ۲۲ - ۲ نمره

جواب: وجه استدلال: اگر به ناقلیت اجازه قائل شویم لازمه اش امر محالی است و آن تأثیر معدم در موجود است زیرا در فرض نقل، هنگام اجازه عقد معدم است ولی با این وجود باز هم در نقل تأثیر گذار است.

پاسخ: آنچه محال است تأثیر معدم در موجود در امور تکوینی است در حالی که بحث ما در امور اعتباریه می باشد و قیاس این دو با هم قیاس مع الفارق است.

۱۲- با توجه به حدیث شریف «لا یتباع رجل فقة بذهب إلا یدأ ببید» به موارد زیر پاسخ دهید. ج ۲ ص ۴۷ و ۴۸ - ۱/۵ نمره

(الف) حدیث شریف در مورد کدام یک از اقسام «بیع» است؟

جواب: بیع صرف

(ب) آیا «تقابض» در این نوع بیع، وجوب تکلیفی دارد؟ چرا؟

جواب: خیر، زیرا امر و نهی در باب معاملات ارشادی بوده و به شریعت مسئله اشاره دارد (شرط صحت) نه اینکه بخواهد حکم تکلیفی را ثابت نماید.

۱۳- دلیل غیر روایی فرع «لو طرأ العجز بعد عقد بیع السلف تخیر المشتري بین الصبر و اخذ الثمن بلا زیادة» را بنویسید. سن ۵۲ - ۲ نمره

جواب:

دلیل تخیر مشتری از اشتراط ضمنی فهمیده می شود زیرا معمولاً در بیع سلم، یک اشتراط ضمنی بین بایع و مشتری برقرار است به اینکه اگر بایع نتوانست مبیع را تحویل دهد مشتری بتواند معامله را فسخ نماید.

۱۴- یک دلیل برای حکم مذکور در عبارت «يلزم احرار وصول الحصيات إلى الجمار بالرعي» اقامه کنید. سن ۲۷۴ - ۲ نمره

جواب: (الف) آنچه در مسئله، مطلوب است رمی جمره است نه مطلق رمی؛ بنابراین شخص زمانی بری الذمه می شود که یقین کند مطلوب شارع را به جا آورده است یعنی احرار کند سنگ ها به چهار برخورد نموده است.

(ب) همچنین در مسئله، استصحاب عدم تحقق اسابه واجبه جاری می شود یعنی قبل از پرتاب سنگریزه ها اسابه واجبه محقق نشده بود و در صورتی که بعد از پرتاب شک کنیم اصل عدم تحقق اسابه واجبه جاری می شود.

۱۵- با توجه به عبارت «يجب المبيت ليالي التشريق فيكتفى بأحد النصفين و المشهور على لزوم اختيار النصف الاول» به موارد زیر پاسخ دهید. سن ۲۸۲ - ۱/۵ نمره

(الف) مقصود از «ليالي تشریق» چیست؟

جواب: شب های یازدهم و دوازدهم ذی الحجة

(ب) دلیل قول «مشهور» را بنویسید.

جواب: در نصوص به بیتوته امر شده است و این عنوان عرفاً تنها بر مواردی صدق می کند که شخص از ابتدای شب بیتوته نماید.

۱۶- با توجه به عبارت «إذا كان الثمن حيواناً فقد قيل بثبوت خيار الحيوان للبايع أيضاً تمسكاً بصحیحة «صاحب الحيوان بالخيار ثلاثة أيام» چگونگی تمسک به حدیث برای اثبات مدعی را توضیح دهید. ج ۲ ص ۳۰ - ۲ نمره

جواب: حدیث شریف «صاحب الحيوان بالخيار» مطلق است و عنوان صاحب الخيار همانگونه که بر مشتری حیوان صدق می کند بر بایع نیز در صورتی که ثمن حیوان باشد صادق است و یا صدق عنوان، خيار برایش ثابت می شود.

موضوع	فقه استدلالی ۳
کتاب	دروس تلهیدیة فی الفقه الاستدلالی
نمبر	جلد اول کتب مع (ص ۲۹۰-۲۸۹)، جلد دوم معروف و غیر معروف (ص ۱۲-۵۲)

نام و نام خانوادگی: ..... نام پدر: ..... نام مدرسه: ..... شهر: ..... استان: ..... کشور: ..... شماره ثبت: ..... شماره پرسنلی: ..... شماره دانشجویی: ..... شماره کارت ملی: .....

۱- کدام مورد در «حلق» مستحب است؟ ص ۲۷۷ و ۲۷۸

الف. آن یکون هو فی منی ☐

ب. آن یکون قصد القرية ☐

ج. کونه فی نهار یوم الماشر ☒

د. کونه بعد الرمی و الذبح ☐

۲- کدام مورد جزء اعمال «عمره تمتع» می باشد؟ ص ۲۴۷

الف. السعی بین الصفا و المروة ☒

ب. الاحرام من مكة المكرمة ☐

ج. طواف النساء و صلاته ☐

د. الذبح أو النحر فی منی ☐

۳- زمان کدام یک از اعمال «حج» از طلوع خورشید تا غروب آن در روز «دهم» می باشد؟ ص ۲۷۲

الف. رمی الجمره عقبه ☒

ب. الوقوف فی المزدلفه ☐

ج. الوقوف فی عرفات ☐

د. رمی الجمار الثلاث ☐

۴- کدام مورد بر «مَحْرَم» حرام می باشد؟ ص ۲۸۹ تا ۲۹۱

الف. التزین بالخاتم من ذهب أو فضة ☐

ب. النظر فی المرأة اذا كان لتبر الزینة ☐

ج. لبس الحلی المعتادة لها قبل الاحرام ☐

د. التزین بالاکتحال بالكحل غیر الاسود ☒

۵- کدام خیار برای اجنبی (غیر باع و مشتری) می تواند محقق شود؟ ج ۲ ص ۲۷

الف. خیار حیوان ☐

ب. خیار شرط ☒

ج. خیار عین ☐

د. خیار عیب ☐

۶- در کدام مورد «ربای حرام» صادق است؟ ص ۴۱ و ۴۲

الف. بیع الاوراق التقدییه ببعضها بالآخر مختلفی العملة ☐

ب. اشتراء الرطین أرزاً رذیئاً بالرطین منه حیثاً ☐

ج. بیع خمسة عشر بقرأ سبع عشرة بقرات ☐

د. اشتراء منون زیتاً نقداً بمنون نسیئة ☒

۷- یک دلیل بر «تعبدیت» طواف حج اقامه نمائید. ص ۲۵۸ - ۱ نمره

جواب: الف) ارتکاز متشرعن که این ارتکاز را دست به دست از معصوم علیه السلام به ارث بردند.

ب) از آنجا که طواف جزئی از حج می باشد و حج نیز عمل عبادی به حساب می آید (چون اسلام بر آن بنا شده است) لذا طواف نیز عمل عبادی می باشد.

۸- با توجه به عبارت «يُعْتَبَرُ الْاِخْتِيَارُ فِي الْخَطَوَاتِ لِقَوْلِهِ تَعَالَى «وَلْيَطُوفُوا بِالْبَيْتِ الْعَتِيقِ» مقصود از «اختیار» و دلیل بر اعتبار آن را تبیین کنید. ص ۲۶۱ - ۱ نمره

جواب: مقصود از اختیار این است که طائف با اختیار خودش قدم بردارد اما اگر زدهام جمعیت پاهای او را به جلو رانده و راه رفتن بر روی زمین از جانب او محقق نشود کافی نیست. دلیل قید مذکور، آیه شریفه «وَلْيَطُوفُوا» می باشد زیرا آیه ظهور دارد که خود شخص، دور خانه خدا طواف کند نه اینکه طواف داده شود.

۸- دلیل مصنف بر وجوب توالی در طواف چیست؟ ج ۱ ص ۲۶۰ - ۱ نمره

جواب: طواف، عملی واحد است که مرکب از چند جزء [یعنی مرکب از هفت شوط] است و عرفاً عمل واحد مرکب در صورتی محقق می‌شود که همه اجزایش پشت سر هم و متوالیاً تحقق یابد.

۹- در بحث «وقوف در عرفات»، لازم نیست که حضور با کیفیت خاصی باشد. دو دلیل بر این حکم بیان نمایید. ج ۱ ص ۲۶۷ و ۲۶۸ - ۲ نمره

جواب: ۱- «اصل بر آنست» بر عدم وجوب کیفیت خاص دلالت دارد. ۲- «سیره قطعی مسلمان» بر عدم لزوم ویژگی خاص دلالت می‌کند. ۳- در روایات آمده است که پیامبر ﷺ بر شتر سوار بودند و همانجا وقوف کردند. ۴- اگر کیفیت خاصی لازم بود، قطعاً آن کیفیت شهره می‌شد؛ زیرا این مسئله بسیار مورد ابتلاء است. [این دو دلیل کافی است.]

۱۰- آیا با تمسک به آیه شریفه «فَكُلُوا مِنْهَا وَأَطِيعُوا» [بح ۲۸] می‌توان «خوردن گوشت قربانی توسط خود محرم» را واجب دانست؟ نظر مصنف را تبیین کنید. ج ۱ ص ۲۷۶ - ۲ نمره

جواب: خیر؛ مصنف معتقد است که دلالتی بر وجوب ندارد. تبیین: به نظر مصنف احتمال دارد امر به خوردن، در مورد توهیم حرمت آمده باشد؛ لذا دل بر وجوب نیست، بلکه فقط بر اصل جواز دلالت می‌کند. [ارسالین مفهوم کافی است.]

۱۱- با توجه به اینکه در مورد «حرمت طیب در حال احرام» دو دسته روایت وجود دارد: ۱. «المنحرم یمسک علی انقه من الريح الطيبة. فانه لا ینبغی للمحرم ان یلذذ بريح طيبة». ۲. «انما یحرم علیک من الطیب اربعة اشياء» به دو سؤال زیر پاسخ دهید: ج ۱ ص ۲۸۸ - ۲ نمره

الف) وجه جمع بین این روایات چیست؟

جواب: جمع عرفی اقتضا می‌کند که گفته شود تخصیص حرمت طیب در روایت دوم به چهار مورد، به خاطر این است که اینها برترین عطرها در آن زمان بوده‌اند؛ لذا روایت دوم با اطلاق روایت اول تناقض ندارد. (۱ نمره)

ب) حکم بوییدن عطرهای جدید را مستدل نمایید.

جواب: با توجه به روایت اول [علت حرمت ریح طیب، [لذیذ بودن آن و] منافاتش با روح احرام است و تخصیص حرمت به چهار مورد مذکور در روایت دوم، به خاطر وضوح [التذاد به آنها و] منافات آن ریحها با روح احرام است، پس [مالک التذاد است که منافات با روح احرام دارد؛ لذا] هر بوی خوشی که از آنها کمتر نباشد، حرام است؛ و چون عطرهای زمان ما کمتر از عطرهای سابق نیست، بوییدن عطرهای جدید برای محرم حرام است. (۱ نمره)

۱۲- در بحث محرمات احرام با توجه به روایت «و لا ترتمس فی ماء تدخل فیه رأسک» دو احتمال در رابطه با علت حرمت را ارتماس بیان نمایید. ج ۱ ص ۳۰۰ - ۲ نمره

جواب: حرام بودن سر فرو بردن محرم در آب یا به خاطر این است که این عمل مصداق پوشاندن سر است که در این صورت مخصوص مردان می‌شود؛ و یا به خاطر این است که خود فرو بردن سر در آب موضوعیت دارد و یک موضوع مستقل برای حرمت است.

۱۳- ملک حاصل از معاطه لازم است به خاطر «أصاله اللزوم» برای مستند این أصالة اللزوم وجوهی بیان شده است، یک مورد را نام برده و تبیین نمایید. ج ۲ ص ۱۶ و ۱۷ - ۲ نمره

جواب: ۱. تمسک به اطلاق اوفوا بالعقود.

توضیح: از طرفی، معاطه [عقد است؛ منتها نه عقد قولی بلکه عقد فعلی است. از طرف دیگر، به مقتضای آیه، وفای به عقد لازم است. وفای به عقد هم یعنی اتمام و عدم نقض آن عقد؛ بنابراین اوفوا بالعقود، معاطه را می‌گیرد و ممانش وجوب وفا و عدم مشروعیت نقض معاطه است.

۲. تمسک به آیه شریفه لا تأکلوا أموالکم بینکم بالباطل [لا تأکلوا تجارة عن تراض،

توضیح: [معاطاة، معايله و تجارتی است که از روی تراضی صورت گرفته و منجر به انتقال ملکیت‌ها شده است] فسخ معاطه و تملک مال و اخذ آن از مالکش بدون رضایت او، [فعل جدیدی است که] تجارت از روی تراضی بر آن صدق نمی‌کند؛ پس در عنوان اکل مال به باطل داخل می‌شود که نهی دارد.

۳. تمسک به حدیث نبوی «لا یحل دم امرئ مسلم و لا ماله [لا یطیب نفسه».

توضیح: [معاطاة معايله و تجارتی است که صورت گرفته و موجب انتقال ملکیت‌ها شده است] فسخ معاطه و تملک مال و اخذ آن از مالک سابق بدون رضایت، به مقتضای این حدیث، ممنوع است.

۴. تمسک به استحباب بقاء ملک

توضیح: [معاطاة و تجارتی صحیحاً صورت گرفته و ملکیت‌ها منتقل شده است] یکی از طرفین قصد دارد [ملکیت‌ها را به حالت سابق برگرداند و] انتقال صورت گرفته را ابطال کند یا اجرای فسخ توسط وی، شک می‌کنیم که آیا این فسخ، [موجب تغییر مجدد ملکیت‌ها و] نافذ است یا نه؟ به عبارت دیگر، شک می‌کنیم که آیا یکی از متعاملین حق دارد معامله را بدون رضایت طرف مقابل، فسخ نماید یا نه؟ استحباب می‌کنیم بقاء ملکیت محقق شده را که عبارت اخیری عدم امکان فسخ است.

دگر یک مورد و تبیین با هر تمیزی کفایت می‌کند.

امتحانات سمرات عمومی (سطح ۲)

امتحان دوم ۹۳-۹۲
۱۳۹۳/۱۲/۲۳

شماره

شماره نام خانوادگی	شماره	شماره
شماره نام خانوادگی	شماره	شماره

گروه	۲۹۱۲/۲۳
کلاس	۱۳۹۲/۲/۱
مدرسه	فقه استدلالی ۳
کتاب	دروس تهجدیه فی الفقه الاستدلالی
مدرس	مکتب اربعه ائمه (ع) ۱۳۹۲/۲/۱

نام و نام خانوادگی: ..... گروه: ..... مدرسه: ..... کلاس: ..... شماره: .....

۱- آیا تحصیل «استطاعت» برای حج واجب است؟ چرا؟ ج ۱ ص ۲۴۵

- الف. بله، زیرا تحصیل مقدمه واجب لازم است. ☐
 ب. بله، زیرا تحصیل مقدمه واجب لازم نیست. ☐
 ج. خیر، زیرا تحصیل مقدمه واجب لازم نیست. ☒
 د. خیر، زیرا تحصیل مقدمه واجب لازم نیست. ☐

۲- کدام یک از موارد زیر، از «واجبات احرام» نیست؟ ج ۱ ص ۲۵۳

- الف. قصد خصوصیت ☐
 ب. قصد امتثال امر خدا ☐
 ج. طهارت لباس از خبث ☐
 د. طهارت محرم از حدث ☒

۳- اگر محرم در «خوردن سنگ به جمرات» شک کند، چه اصلی جاری می‌شود؟ ج ۱ ص ۲۷۴

- الف. فراغ دمه از تکلیف ☐
 ب. استحباب عدم اصابت ☒
 ج. برائت از رمی مجدد جمرات ☐
 د. تخییر در تکرار رمی جمرات ☐

۴- «احتمال تأثیر» در کدام مرتبه از مراتب امر به معروف و نهی از منکر شرط می‌باشد؟ ج ۱ ص ۳۱۸

- الف. جمیع مراتب ☐
 ب. فقط در ردع یدی ☐
 ج. فقط در ردع لسانی ☐
 د. فقط در ردع لسانی و یدی ☒

۵- نمائی که بین عقد فضولی و اجازه مالک حاصل می‌شود، بنا بر قول به «کشف»، ملک چه کسی است؟ ج ۲ ص ۲۴

- الف. نماء مبیع و نماء ثمن، ملک بایع است. ☐
 ب. نماء مبیع و نماء ثمن، ملک مشتری است. ☐
 ج. نساء مبیع، دلت بایع و نماء ثمن، ملک مشتری است. ☐
 د. نماء مبیع، ملک مشتری و نماء ثمن، ملک بایع است. ☒

۶- در مورد «بیع الاوراق النقدية بعضها بالآخر» کدام گزینه صحیح است؟ ج ۲ ص ۴۲

- الف. يجوز مع اتحاد العملة مطلقاً. ☐
 ب. يجوز مع اختلاف العملة نقداً و سبئاً. ☒
 ج. لا يجوز مع اختلاف العملة فی فرض التفاصل فی المایة. ☐
 د. يجوز مع اتحاد العملة فی فرض کون الموض نسبتاً فی الذمه. ☐

۷- عنوان «حاضری المسجد الحرام» بر چه کسانی صدق می‌کند؟ کدام قسم از اقسام حج بر آنها واجب است؟ ج ۱ ص ۲۴۹ - ۲ - نمره

جواب:
 «حاضری المسجد الحرام» به کسانی گفته می‌شود که بین [خاندی] آنها تا مسجد الحرام، از «۴۸ میل» یا «۱۶ فرسخ» یا «حدود ۹۰ کیلومتر»، کمتر فاصله باشد.
 [بین مسافت با یکی از واحدهای مذکور، کافی است.] (۱ نمره)
 [با توجه به آیه قرآن: بقره: ۱۹۶] «حج قرآن» و «حج افراد» بر کسانی واجب است که این عنوان بر آنها صدق نماید [و حج تمتع بر کسانی واجب می‌شود که این عنوان بر آنها صدق نکند.] (۱ نمره)

شماره برگه	تاریخ: ۹۰/۰۳/۲۲	فصل: فقه اسلامی ۲	گروه: فقه اسلامی	نام و نام خانوادگی: ...
نام استاد: ...	نام دانشجو: ...	نام مدرک: ...	نام مدرک: ...	نام مدرک: ...

۱- نظر مشهور در مورد «حلق بعد از تقصیر در عمره تمتع» چیست؟ ص ۲۱۸-۳۱۰

الف. لا يجوز الحلق بعد التقصير. ☐

ب. يجب الحلق بعد التقصير. ☐

ج. لا يجب الحلق الا قبل التقصير. ☐

د. يجوز الحلق بعد التقصير. ☒

۲- حکم «مراپه» چیست؟ ص ۲۱۰

الف. تستحب المراپه و ان كانت البلاد الاسلامية في معرض الخطر. ☐

ب. لا تستحب المراپه الا اذا كانت البلاد الاسلامية في معرض الخطر. ☐

ج. تستحب المراپه الا اذا كانت البلاد الاسلامية في معرض الخطر فتجوز. ☐

د. تستحب المراپه الا اذا كانت البلاد الاسلامية في معرض الخطر فتجب. ☒

۳- گزینه نادرست را در مورد «شرائط الغوضين» مشخص کنید؟ ج ۲ ص ۲۴

الف. يلزم في الغوضين غسلهما. ☐

ب. يلزم في الغوضين غسلها. ☐

ج. لا يلزم في البيع ان يكون عبثاً. ☒

د. لا يلزم بيع الاثني بلا ضمنية. ☐

۴- گزینه صحیح در مورد «بيع صرف» کدام است؟ ج ۲ ص ۲۸

الف. يجري حكم الصرف على الذب غير المسكوك. ☒

ب. يجري حكم الصرف على الاوراق النقدية. ☐

ج. يلزم التقاض في الصالح دون البيع. ☐

د. لا يلزم تساوي الغوضين مطلقاً. ☐

۵- عبارت «اما انه يقع الحج مصادقاً لحج الاسلام عند ترك الاعم» لأن ذلك لازم باب التراجع و لا يقع مصادقاً عند تخلف غير ذلك لأخذه في موضوع حج الاسلام، اللازم منه عدم تحققه عند تخلفه» را توضیح دهید. ص ۲۶۵-۲۸۵

جواب: اگر حج با وجبی اهم مزاحمت کند اما آن اهم ترک و حج انجام شود، حج صحیح و مجزی از حج الاسلام است اما اگر شرط دیگری از شرایط حج وجود نداشته باشد، حج مجزی نیست.

(بنگه حج در فرض تخلف سایر شرایط مصادق حج الاسلام نمی شود چون بنگه شرایط در موضوع حج الاسلام اخذ شده است که لازم نیست این است که در صورت تخلف آن شرایط، حج الاسلام واقع نمی شود (بر خلاف عدم مزاحمت که در موضوع حج الاسلام اخذ نشده بلکه یک امر خارجی و بیرون از حج است).

۶- دلیل اعتبار «توالی در اشواط / طواف» و اعتبار «اختیار در خطوات طواف» را بنویسید. ص ۲۶۰ و ۲۶۱

جواب: دلیل اعتبار توالی در اشواط طواف: چون یک عمل است که مرکب از ۷ شوط است و عرفاً در جایی این عمل صدق می کند که توالی از برای تراضات خود.

دلیل اعتبار اختیار در خطوات طواف: چون در صورت نبودن اختیار، طواف به مکلف متنبس نمی شود در حالی که آیه شریفه طواف را به مکلف متنبس کرده است (و ليطوفوا بالبيت العتيق).

۷- آیا به نظر مصنف کیفیت خاصی برای حضور در عرفات لازم است؟ چرا؟ (۲ دلیل ذکر کنید). ص ۲۶۷ و ۲۶۸

جواب: خیر. زیرا: ۱. اصل براده بر عدم وجوب کیفیت خاصی دلالت دارد. ۲. سندی قطعی سلبی نیز بر عدم لزوم ویژگی خاصی دلالت می کند. ۳. روایات آمده است که پیامبر (ص) بر شتر سوار بودند و همانجا وقوف کردند. ۴. اگر کیفیت خاصی لازم بود، قطعاً آن کیفیت مشهور می شد. زیرا این مورد از مسائل مثلاً به است (۲ مورد کافی است).

۸- در مورد حرمت طیب در حال احرام دو گونه روایت داریم: ۱. «المحرم یسک علی انفه من الريح الطيبة» ۲. «أما یحرم علیک من الطیب

أربعة أشياء» نظر مصنف در مورد جمع بین این روایات را تبیین کنید. و آیا بوییدن عطرهای جدید هم حرام است؟ ص ۲۸۸

جواب: به نظر مصنف تخصیص به این افراد از این جهت بوده است که اینها افراد برتر عطر در آن زمان بودند. در زمان ما عطرهایی بالاتر از آنها هستند که احتمال می‌دهیم آنها حرام و اینها حلال باشند. خصوصاً اینکه حرمت آن افراد بخاطر این است که بوی خوش با روح احرام منافات دارد. پس هر بوی خوش که از آن افراد کمتر باشد حرام است.

۹- عبارت «هل حرمة الارتعاس فی حال الاحرام لكونه مصداقاً لتغطية الرأس أو لكونه بما هو قد توجهت له الحرمة» را توضیح داده و یک

شهری فرق بین دو وجه را تبیین کنید. ص ۳۰۰

جواب: محرم در حال احرام نباید سرش را زیر آب برد ولی در مورد غلت این حرمت اختلاف است که آیا غلت حرمت به این خاطر است که پوشیدن سر برای محرم حرام است و چون برهن سر زیر آب هم یک مصداق پوشاندن سر است. حرام است؟ یا اینکه بردن سر زیر آب، عنوان مغضی است که حرام است و ربطی به حرمت پوشیدن سر ندارد؟

نمونه اگر از باب پوشش سر باشد اختصاص به مردان دارد و نیز اینکه اگر از باب پوشش سر باشد شامل غیر آب هم می‌شود و پوشش بعضی سر هم این حکم را دارد.

۱۰- دلیل مصنف بر وجوب جهاد یا کفار در عصر غیبت و یک پاسخ ایشان به روایت «کل رایة ترزع قبل قیام القائم فصاحبها طاغوت یبعد من

دون الله عزوجل» را بنویسید. ص ۳۰۶ و ۳۰۷

جواب: اطلاعی از جهاد آیات کریمه که شامل عصر غیبت هم می‌شود این روایت نظر به جهاد یا کفار برای دعوت آنها به اسلام ندارد یا در مورد بعضی تلافی‌های داخلی است که بر ضد حکومت وقت و بخاطر انگیزه‌های خاص و غیر اسلامی بوده و یا در مورد بعضی حرکتها است که تحت شعار مهدویت قیام می‌کردند. (یک مورد کافی است)

۱۱- به نظر مصنف حکم هر یک از ضرب و قتل، در امر به معروف و نهی از منکر چیست؟ دلیل وی را بنویسید. ج ۱ ص ۲۲۰

جواب: قتل جایز نیست، زیرا مفهوم از الله، امر و نهی شخص است تا او معروف را انجام دهد و منکر را ترک کند و یا قتل دیگر امکان انجام معروف و ترک منکر برای او وجود ندارد. ضرب بر اساس اطلاعی از الله جایز است ولی برای جلوگیری از اختلال نظام و بی‌برخنگی جامعه، از باب احتیاط از حاکم شرع اجازه گرفته شود.

۱۲- در ذیل برای اثبات «أصالة لزوم» در تمام عقود، را تبیین کنید. ج ۲ ص ۱۶ و ۱۷

جواب: ۱. «أوفوا بالعقود» بر وجوب وفاء به همه عقود دلالت می‌کند و وفاء به معنای اتمام عقد و نقض نمودن آن است و این همان معنای لزوم است.

۲. «لا تأکلوا أموالکم بباطل إلا أن تكون تجارة عن تراض» بر حرمت قتل مال به باطل و جواز تجارت از روی تراضی دلالت می‌کند و اگر یکی از طرفین در معامله حق داشته باشد بدون رضایت طرف دیگر، معامله را فسخ کند، این عمل قتل مال به باطل و حرام است. پس بر اساس این آیه همه معاملات لزوم دارند مگر ما توافق طرفین معامله فسخ شود.

۳. حدیث «لا یحل مال امری مسلم إلا بطیة نفسه» بر حرمت تصرف در اموال مسلمین مگر با رضایت آنها دلالت دارد یعنی اگر عوضین در معامله‌ای جلعاً شوند هیچ کس نمی‌تواند بدون رضایت طرف مقابل، آن عوض را از او بگیرد و این معنای لزوم معامله است.

۴. اگر بعد از تحقق یک معامله‌ای صحیح یکی از طرفین معامله بدون رضایت طرف دیگر معامله را فسخ کند و شک در از بین رفتن معامله کنیم، باید استصحاب بقا ملک طرفین را بنماییم و این معنای لزوم معامله است. (۲ مورد کافی است)

۱۳- یک دلیل بر ثبوت خیار در صورت تخلف شرط، بنویسید. ج ۲ ص ۲۳

جواب: ۱. بناءً على أن ما است که اگر یکی از طرفین به شروط معامله بایستد باشد، طرف دیگر حق فسخ داشته باشد. ۲. معنای اشتراط اموری در معامله این است که وفای به معامله مطلق به تحقق آن امور است و در صورت عدم تحقق آنها، التزام به عقد نیست و حق فسخ وجود دارد. (یک مورد کافی است)

۱۴- آیا بیع سلف در طلا و نقره، در صورت اختلاف جنس عوضین صحیح است؟ چرا؟ ج ۲ ص ۵۰

جواب: خیر. زیرا این معامله در واقع بیع صرف است که قبض در مجلس در آن شرط می‌باشد ولی در بیع سلف بیع در مجلس قبض نمی‌شود.

شماره نام خانوادگی	شماره	شماره	شماره	شماره
نام و نام خانوادگی				
نام و نام خانوادگی				

کتاب: دروس نهجیه ج ۱ و ۲

جلد اول: اص ۳۲۰-۳۲۹ و جلد دوم: اص ۳۳۰-۳۳۹

۱- گزینه صحیح را مشخص کنید.

الف. يلزم لكل طواف واجب، الايمان بعد تركهين ☒ ص ۲۶۲

ب. لا يعتبر الوضوء في شيء من افعال الحج عدا الطواف فقط ☐ ص ۲۶۵

ج. يجب في العمرة مطلقاً بعد السعي، التقصير ولا يكفي الحلق ☐ ص ۲۶۵

د. بالتقصير في عمرة التمتع تحل جميع محرمات الاحرام ☐ ص ۲۶۵

۲- گزینه نادرست را در مورد «اراضی مفتوحة عنوة» مشخص کنید.

الف. الارض المفتوحة عنوة اذا كانت مبيعة حال الفتح ملك لجميع المسلمين ☐ ص ۳۱۲

ب. لا يجوز بيع رقة الارض المفتوحة عنوة ولا وقفها ولا هبتها ☐ ص ۳۱۲

ج. يصرف ولي الامر الخراج من الارض المفتوحة عنوة في المعالي العامة للمسلمين ☐ ص ۳۱۲

د. الاراضی المفتوحة عنوة اذا كانت مينة حال الفتح فهي لجميع المسلمين لا لطلاق الروايات ☒ ص ۳۱۳

۳- گزینه صحیح را در مورد امر به معروف و نهی از منکر مشخص کنید.

الف. مما يؤكد الغيبة الآية (ولكن منكم امة يامرون - ابناء على كون «من» للبعض ☐ ص ۳۱۶

ب. ان احتمال التأخير شرط في جميع مراتب النهي عن المنكر ☐ ص ۳۱۸

ج. اذا تكرر الاشتباه فلا بد من التبه ☐ ص ۳۱۸

د. لا يعتبر عدم الضرر اذا كان المورد مهماً فيلزم ان يادام يعلم ببقاء ملاكهما مع الضرر ☒ ص ۳۱۸

۴- گزینه نادرست را در مورد «ربا» مشخص کنید.

الف. يجوز بيع الاوراق النقدية بعضها بالآخر مع اختلاف العملة حتى مع فرض التفاصل في العالیه ☐

ب. يلزم عند بيع الذهب بالمضوغ بغيره و الفضة المضوغة بغيرها تساويهما ☐

ج. من تعامل بالربا و هو جاهل بالحكم او بالوضوح تم التفت و تاب يلزم ارجاعه ☒ ص ۳۷

د. من ربح مالا حصل بغيره من الربا فمع عدم تميزه فلا شيء عليه ☐

۵- موافقت پنجگانه ای را که پیامبر (ص) میقات قرار دادند نام برده و بیان کنید هر کدام برای اهل چه منطقه ای هستند؟ ص ۲۵۰

جواب: ۱. دخی الحلیفه (یا مسجد شجرة) : برای اهل مدینه. ۲. جحفه : برای اهل مغرب. ۳. یلملم : برای اهل یمن. ۴. قرن المنازل : برای اهل طائف. ۵. وادی العقیق : برای عراق.

۶- برای تحقق احرام در مردان و زنان چه چیزهایی لازم است؟ ص ۲۵۳

جواب: ۱. قصد انجام فعل خاص به داعی امتثال امر خداوند. ۲. نیت به نیت های چهارگانه (لیک، اللهم لیک، لیک لا سربک لک، لیک، لیک). ۳. نوسیدن دو لبس یکی از او و دیگری زده در مردان.

استفسارات و سؤالات در خصوص این سند به شماره ۳۰۰

۸- آیا بنابر نظر مشهور محاذاة یا مسجد شجره در میقات معتبر است؟ توضیح دهید. ج ۱ ص ۲۵۲ - ۱ نمره
جواب: خیر، زیرا محاذاة مسجد شجره که در روایات صحیح به عنوان میقات آمده است را حمل بر مثابیت می‌کند و لذا محاذاة تمام میقات‌ها را به عنوان میقات قبول دارند.

۹- آیا می‌توان از استدلال بر اعتبار طهارت در ثوبین، اعتبار طهارت در بدن را استفاده نمود؟ توضیح دهید. ج ۱ ص ۲۵۹ - ۲ نمره
جواب: بله، چون در لزوم طهارت فرقی بین بدن و لباس نیست بلکه اولویت عرفی دلالت بر لزوم طهارت در بدن می‌کند.

۱۰- چگونگی دلالت بر وجوب بقاء در مشعر تا طلوع خورشید را با توجه به روایت «لا تجاوز وادی محسر حتی تطلع الشمس» بنویسید. ج ۱ ص ۲۷۰ - ۱ نمره
جواب: از آن جایی که وادی محسر از حدود مشعر است پس نهی از بیرون رفتن از وادی محسر قبل از طلوع، دلالت بر لزوم مکت در مشعر تا طلوع خورشید می‌کند.

۱۱- ضمن تعریف مراد از «قانع» و «معتز» در آیه شریفه «فَكُلُوا مِنْهَا وَأَطِيعُوا الْقَانِعَ وَ الْمَعْتَزَ» [ج ۳۶] دلیل تقسیم «هدی» به سه قسمت را با توجه به آیه فوق و آیه «فَكُلُوا مِنْهَا وَأَطِيعُوا الْبَائِسَ الْفَقِيرَ» [ج ۳۸] بنویسید. ج ۱ ص ۲۷۹ - ۲ نمره
جواب: قانع: کسی که به آن چه به او داده می‌شود، قانع است. معتز: عابری که انتظار اطعام دادن دارد.
و آیه دوم اشاره به دو گروه (خود حاجی و فقیر) شده، در آیه اول هم به دو گروه از مؤمنان یعنی به «قانع» و «معتز» اشاره شده و چون در مفهوم این دو لغت (قانع و معتز) فقر لحاظ نشده پس مراد از گروه سوم همان مؤمنین می‌باشند.

۱۲- به نظر مصنف آیا حرمت نگاه کردن به آینه یا توجه به روایت «لا تنظر فی المرأة و انت محرم فانه من الزینة» برای محرم مطلق است یا تخصیص خورده است؟ آن را تبیین کنید. ج ۱ ص ۲۹۰ - ۲ نمره
جواب: تخصیص خورده است که اگر نگاه کردن برای زینت نباشد اشکالی ندارد. زیرا روایت نگاه کردن غالی افراد به آینه را به منزله زینت قرار داده (چون غالباً افراد برای زینت به آینه نگاه می‌کنند) اما اگر مثلاً شخصی برای اینکه یقین کند مائمی روی پوستش برای وضو وجود ندارد به آینه نگاه کند این نگاه به منزله زینت نبوده و حرام نمی‌باشد.

۱۳- احتمال تأثیر امر به معروف و نهی از منکر در کدام مرتبه از مراتب امر به معروف و نهی از منکر، شرط در وجوب می‌باشد؟ چرا؟ ج ۱ ص ۳۱۸ - ۱/۵ نمره
جواب: در مرتبه لسانی و یدی شرط در وجوب می‌باشد ولی در مرتبه انکار قلبی شرط نمی‌باشد. (نمره ۰/۷۵) زیرا انکار قلبی از لوازم ایمان است و اصلاً معنا ندارد. در مرحله انکار قلبی، احتمال تأثیر شرط باشد بلکه اصلاً انکار قلبی از مصادیق امر و نهی نیست. (نمره ۰/۷۵)

۱۴- اشکال تعریف بیع به «تملیک عین یعوض» را همراه با پاسخ آن تبیین کنید. ج ۲ ص ۱۶ - ۲ نمره
جواب: اشکال: این تعریف، شراء و استیجار را نیز شامل می‌شود زیرا با قبول کردنش مشتری مالش را تملیک می‌کند بواسطه عوضی و همین‌طور مستاجر یک عین، اجرت را بوسیله عوضی تملیک می‌کند. پس تعریف بر آن‌ها صادق است. (۱ نمره)

پاسخ اشکال: مدلول تضمینی شراء و استیجار، تملیک عین در مقابل عوض هستند و اما حقیقت شراء و استیجار تملیکی در مقابل عوض است نه تملیک (۱ نمره)

۱۵- بر استدلال به نبوی «نهی الثبی (عن) عن البیع الغرر» برای اشتراط قدرت بر تسلیم عوضین در بیع، چه اشکالی وارد شده است؟ آن را تبیین کنید. ج ۲ ص ۲۵ - ۱/۵ نمره
جواب: اشکال: سندی؛ روایت به خاطر مرسله بودن ضعیف است. (۰/۵ نمره)

اشکال دلالی؛ غرر را می‌توان به وسیله اشتراط خيار فسخ معامله در فرض عدم تحقق تسلیم در خلال مدت مقرر از بین برد. (۱ نمره)

۱۶- دو دلیل بر عدم صحت سلف، در فرضی که عوضین طلا و نقره باشند را ذکر کنید. ج ۲ ص ۴۹ و ۵۰ - ۲ نمره
جواب: ۱. اگر طلا و نقره همجنس باشند مجذور ربا لازم می‌آید، چون به واسطه سلف شدن زیادتی در یک طرف معامله پیش می‌آید که در ذهاب و فتنه ربا لازم می‌آید. و اگر طلا و نقره همجنس نباشند، بواسطه آنکه تقابضی که شرط در آن است رعایت نشده صحیح نخواهد بود. (۱ نمره)

۲. بیع ذهاب و فتنه از اقسام بیع صرف است و در بیع صرف تقابض در مجلس معامله شرط است. لذا نمی‌توان بیع سلف انجام داد. (۱ نمره)

شماره بایگ	شماره بایگ	شماره بایگ	شماره بایگ	شماره بایگ	شماره بایگ
مهر مدرسه					
نام و نام خانوادگی: ...					
شماره: ...					

۱- حکم «حج» کسی که حج را با ترک درمان ضروری به جا آورده است، چیست؟

الف. لم يقع مصداقاً لحج الاسلام مع كونه أثماً ☐

ب. وقع مصداقاً لحج الاسلام و لا يكون أثماً ☐

ج. لم يقع مصداقاً لحج الاسلام لكونه أثماً ☐

د. وقع مصداقاً لحج الاسلام مع كونه أثماً ☐

۲- زمان کوچ اول از «منی» کدام است؟

الف. قبل از زوال روز دوازدهم ☐

ب. بعد از زوال روز دوازدهم ☐

ج. قبل از زوال روز سیزدهم ☐

د. بعد از زوال روز سیزدهم ☐

۳- کدام گزینه به ترتیب از شروط «متعاقدين» و «عوضين» می باشد؟

الف. القدرة على التسليم - ملكية العوضين ☐

ب. ملكية العوضين - القدرة على التسليم ☐

ج. مالکية التصرف - القدرة على التسليم ☐

د. القصد و العقل - مالکية التصرف ☐

۴- اگر بايع به اعتماد توصيف مبيع را تحويل بگيرد و متوجه خلاف آن شود کدام «خيار» برایش ثابت می شود؟

الف. خيار وصف ☐

ب. خيار شرط ☐

ج. خيار رؤيت ☐

د. خيار عين ☐

۵- در مورد تعميم و يا اختصاص «رد به عيب» و «ارش» کدام گزینه به ترتيب صحيح می باشد؟

الف. يعم جميع المعاملات - يعم جميع المعاملات ☐

ب. يعم جميع المعاملات - يختص بالبيع ☐

ج. يختص بالبيع - يعم جميع المعاملات ☐

د. يختص بالبيع - يختص بالبيع ☐

۶- بيع «سلف» در کدام مورد جايز است؟

الف. فروختن گندم در قبال نقره ☐

ب. فروختن نقره در مقابل نقره ☐

ج. فروختن طلا در مقابل نقره ☐

د. فروختن گندم در قبال جو ☐

۷- با توجه به عبارت «من كان بحاجة إلى دار - يلزمه تقديم الحج إلا مع لزوم الحرج و يكفى على التقديم صحيحة» ما يعنى بنا استطاع إليه سبيلاً قال: من كان صحيحاً في بدنه، مَخْلَى سَرَبُهُ، له زَادٌ و راحلةٌ» به موارد زیر پاسخ دهید.

الف) کیفیت استدلال به روایت، برای تقدیم حج بر خرید خانه را بیان کنید.

ب) چرا با لزوم حرج، وجوب حج منتفی می شود؟

